

Hyrylän keskustan yleisten alueiden Maisema-arkkitehtuurikilpailu

KILPAILUOHJELMA

Kilpailuun ilmoittautumisaika 11.3.- 1.4.2024

Kilpailuaika 15.4. - 15.9.2024

Kilpailun järjestäjä, kilpailumuoto ja kieli	4
Kilpailun tausta ja yleisiä tavoitteita	4
Kilpailusta ilmoittaminen.....	5
Kilpailun aikataulu	5
Osallistujien valinta.....	5
Työryhmän kokoonpano ja vähimmäisvaatimukset.....	5
Työkokemus ja referenssit:.....	6
Valintatavat	6
Ilmoittautumisasiakirjat.....	7
Esteellisyys	8
Palkkiot	8
Palkintolautakunta.....	8
Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen.....	8
Kilpailun järjestäjän toimittama aineisto.....	9
Kilpailuohjelmaa koskevat kysymykset	9
Kilpailuehdotusten ja arviointipöytäkirjan nähtäville asettaminen	9
Kilpailun ratkaisu ja tulosten julkistaminen	9
Jatkotoimet kilpailun ratkaisemisen jälkeen	9
Immateriaoikeudet	10
Kilpailualueen rajaus.....	11
Suunnittelukilpailun tavoitteet.....	13
Visiota ja koko aluetta koskevat tavoitteet.....	13
Kohdekohtaiset tavoitteet	14
Kilpailuehdotusten arviointi	18
Kilpailuehdotusten laadintaohjeet	19
Suunnitelma.....	19
Suunnitelmaselostus	19
Kustannusarvion laatimiseksi tarvittavat tiedot.....	20
Kilpailusalaisuus.....	20
Lähtötietoja	21
Ohjaavat maankäytön suunnitelmat.....	21
Yleis- ja osayleiskaavat	21
Hyrylän keskustan yleissuunnitelma, 14.9.2022.....	22
Alueen muita lähtötietoja.....	25

Ympäristöanalyysit.....	26
Kulttuurihistoria.....	27
Liikenneverkko.....	30
Keskustan kehittämishankkeiden esittely.....	33
Yleiset alueet.....	42

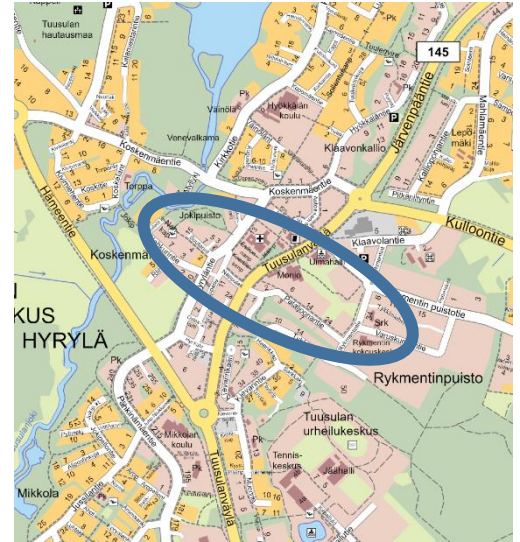
Kilpailun järjestäjä, kilpailumuoto ja kieli

Tuusulan kunta järjestää suunnittelukilpailun Tuusulan Hyrylän keskustan yleisten alueiden yleissuunnitelmasta, yhteistyössä Suomen Maisema-arkkitehtiiliiton (MARK) kanssa. Kilpailu järjestetään kutsukilpailuna kilpailuun ilmoittautuneiden ja edelleen heistä valittujen kesken. Kilpailuehdotus tulee laatia suomen kielellä. Kilpailuohjelma ja liitteet julkaistaan suomeksi, Arvostelupöytäkirja julkaistaan suomen kielellä. Kilpailun vastuullisena järjestäjänä toimii Tuusulan kunnan kasvun ja ympäristön toimialue. Kilpailu järjestetään hankintalain mukaisena.

Kilpailun tausta ja yleisiä tavoitteita

Tuusulan kehittymistä ohjaa "[Elämisen taidetta kestävästi kasvavassa Tuusulassa](#)" -kuntastrategia vuosina 2021-2025. Strategisia päämääriä on kolme: Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä, Tuusulassa on hyvä elää ja Tuusula kehittyä kestävästi. Päämääriä toteuttamaan on asetettu 14 valtuustokauden tavoitetta, joista nyt käsillä olevaa suunnittelukilpailua koskevat erityisesti seuraavat tavoitteet:

- *Tarjoamme laadukkaita ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä*
- *Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut*
- *Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin ja vapaa-aikaan*

Kuva 1 Sijainti

Tällä hetkellä keskustan elinvoima ja palveluiltaan on kohtuullisen hyvä. Keskustan viihtyisyyttä, elinvoimaa ja palveluita halutaan parantaa.

Varuskunnanaukion, Esikunnanpuiston, niitä yhdistävän alikulun sekä muiden tarkastelualueen yleisten alueiden tavoitteena on elinvoimainen, saavutettava, toiminnallinen, vihreä ja viihtyisä sekä toteutuskelpoinen ulkotila, joka toimii Hyrylän keskustan oleskelualueena ja vetovoimatekijänä. Kilpailuehdotuksen on oltava toteutuskelpoinen ja käytettävissä jatkosuunnittelun pohjana. Ratkaisun tulee tukea kestävällä tavalla keskustan elinvoimaisuutta ja yksityisten palveluiden toimintaa, alueen kulttuurihistoriallisia arvoja sekä toimintojen monimuotoisuutta. Keskeistä on myös huomioida alueen ikäystävällisyys, lapsiystävällisyys ja esteettömyys.

Yleisten alueiden tarkempaan suunnitteluun sekä rakentamiseen on varauduttu vuodesta 2025 alkaen. Toteuttaminen etenee vaiheittain.

Kilpailusta ilmoittaminen

Ilmoittautumismenettely ja kilpailijoiden valintaperusteet on esitetty hankintailmoituksessa, joka julkaistaan HILMA:ssa ja Tarjouspalvelu.fi-portaalissa. Kilpailusta ilmoitetaan lisäksi kilpailun verkkosivuilla osoitteessa www.tuusula.fi/MARK-suunnittelukilpailu. Kilpailusta ilmoitetaan myös Suomen Maisema-arkkitehtiiliiton ja Viherympäristöliiton foorumeilla.

Kilpailuohjelma julkaistaan pdf-tiedostona. Ohjelma ja kilpailuliitteet ovat ladattavissa kilpailun verkkosivuilta.

Kilpailun aikataulu

Ilmoittautumisvaihe

1. Kilpailukutsu julkaistaan Tarjouspalvelu.fi tarjouspalveluportaalissa 11.3.2024
2. Ilmoittautumisvaihetta koskevat kysymykset tulee olla jätetty Tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta 18.3.2024 mennessä. Kysymyksiin julkaistaan vastaukset viimeistään 27.3.2024.
3. Kilpailuun ilmoittautuminen on mahdollista 11.3. alkaen. Kilpailuun ilmoittautuminen päättyy 1.4.2024 klo 23:59
4. Kilpailijoiden valinnasta tiedotetaan viimeistään 15.4.2024

Kilpailuvaihe

5. Kilpailua koskevat kysymykset 22.4.2024 kello 15:00 mennessä Tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta
6. Kilpailuvaiheessa esitettyihin kysymyksiin annetaan vastaukset 28.4.2024
7. Kilpailuaika päättyy ja työt on toimitettava viimeistään 15.9.2024 klo 15:00
8. Kilpailutöiden yleisökommentointi mahdollisuus on syys-lokakuussa
9. Kilpailun tulos julkaistaan marraskuussa 2024.

Osallistujien valinta

Määräaikaan mennessä ilmoittautuneiden ja vähimmäisvaatimukset täyttävien ilmoittautuneiden joukosta kilpailuun kutsutaan palkintolautakunnan valitsevat neljä (4) työryhmää jäljempänä kuvatulla tavalla. Kilpailun laadun ja idearikkauden varmistamiseksi palkintolautakunta valitsee työryhmät koulutuksen, työkokemuksen ja parhaiden referenssien pohjalta. Kilpailun järjestäjät tarkistavat vaatimusten täyttymisen kilpailijaehdokkaiden ilmoittautumisasiakirjoissa esiin tuomien tietojen perusteella.

Kilpailun palkintolautakunnan jäsenet ja sihteeri sekä näiden yhteistyökumppanit ovat esteellisiä osallistumaan kilpailuun. Esteellisiä ovat myös kilpailuhankkeen valmisteluun tai siihen liittyvään päätöksentekoon osallistuneet henkilöt ja heidän yhteistyökumppaninsa.

Kutsu varsinaiseen kilpailuun lähetetään valituksi tulleiden työryhmien nimetylle pääsuunnittelijalle sähköpostilla ja tieto kaikille ilmoittautuneille työryhmille.

Työryhmän kokoonpano ja vähimmäisvaatimukset

Työryhmä on monialainen, jossa on mukana vähintään kolme (3) ammattilaista. Työryhmässä tulee olla mukana nimettyinä jäsenenä vähintään yksi maisema-arkkitehti (pääsuunnittelija) ja kunnallistekniikan suunnittelija sekä yksi muu alan ammattilainen.

Työryhmän tulee nimetä keskuudestaan pääsuunnittelija, jolla tulee olla maisema-arkkitehdin ylempi korkeakoulututkinto. Lisäksi pääsuunnittelijalle nimetään varahenkilö, joka on pätevyydeltään em. vastaava. Varahenkilön ei tarvitse olla varsinaisen työryhmän jäsen.

Kunnallistekniikan suunnittelijan tehtäviin kuuluu luontevasti mm. osallistuminen alikulun, hulevesien käsittelyn ja tasausten suunnitteluun.

Kilpailijat voivat täydentää työryhmäänsä kilpailuvaiheen aikana. Muista henkilömuutoksista tulee sopia kilpailun järjestäjän kanssa.

Koulutus:

- Maisema-arkkitehdilla tulee olla ylempi korkeakoulututkinto.
- Kunnallistekniikan suunnittelijalla tulee olla soveltuva alan korkeakoulututkinto.
- Muu työryhmä (muu suunnittelija/suunnittelijat) voi muodostua esimerkiksi liikennesuunnittelijasta, toisesta maisema-arkkitehdista, maisemasuunnittelijasta ja/tai muista osallistujan harkinnan mukaan.

Työkokemus ja referenssit:

- Maisema-arkkitehdilla tulee olla vähintään 5 vuoden työkokemus alan töistä ja kokemusta kilpailutyötä vastaavien julkisten urbaanien ulkotilojen suunnitelmien projektinjohtotehtävistä. Kahden referensseistä tulee olla jo valmistuneista kohteista tai valmistumassa olevista kohteista, joissa hän on toiminut merkittävässä roolissa, kuten vastuusuunnittelijana, pääsuunnittelijana tai projektipäällikkönä.
- Kunnallistekniikan suunnittelijalla tulee olla vähintään 3 vuoden työkokemus alan töistä ja referenssejä yleisten alueiden suunnittelusta.
- Jokaiselta työryhmään kuuluvalta henkilöltä tulee olla referenssinä vähintään 3 suunnittelukohtetta viimeisen 10 vuoden ajalta. Referenssien tulee olla henkilöreferenssejä. Referenssien tulee olla vastaavista urbaaneista julkisen ulkotilan suunnittelukohteista.

Työryhmällä tulee olla pätevyys ja valmius ehdotuksensa mukaisen kaupunkiympäristön jatkosuunnitteluun ja rakentamisen aikaiseen asiantuntijapalveluun.

Kilpailun järjestäjä tiedostaa, että osalla maisema-arkkitehtuuritoimistoista ei ole kunnallistekniikan suunnittelijaa omana resurssina. Kannustamme käyttämään omia verkostojanne sopivan työryhmän kokoamiseksi. Työryhmän kokoonpanoa ei kilpailun järjestäjä pyri millään muotoa ohjaamaan - kerromme vain niille, joiden on ehkä vaikea löytää yhteistyökumppaneita, että kunnalla on kunnallistekniikan suunnitteluyhteistyökumppaneina puitesopimusjärjestelyn kautta AFRY Finland Oy, A-insinöörit Civil Oy, Destia Oy, FCG Finnish consulting group oy, Insinööritoimisto Lepistö oy, Insinööritoimisto Vevira oy, Maveplan oy, Plaana oy, Ramboll Finland oy, Sitowise oy, Sweco infra rail oy ja WSP Finland oy - joita voi myös kontaktoida.

Kunnallistekniikan suunnittelutyöstä ei voi erikseen laskuttaa kilpailun järjestäjää.

Valintatavat

Kilpailun osallistujat valitaan kahdella tavalla:

1)

Kolme (3) kilpailuryhmää valitaan vähimmäisvaatimukset täyttävien sekä erityisansioita koulutuksessaan ja referensseissään osoittaneiden työryhmien joukosta.

Koulutuksen erityisansioiksi luetaan:

- työryhmän monialainen osaaminen, kuten jäsenten osoitettu asiantuntijuus eri aloilta.

Erityisansioiksi luetaan muutoin:

- sijoittuminen arvoympäristöihin, kuten RKY-alueelle,
- vastaavien kohteiden toteutuneisuus,
- uniikit, toiminnalliset ja leikkiin kannustavat ympäristöt,
- aiempi julkisiin ulkotiloihin liittyvä kilpailumenestys Suomessa ja Pohjoismaissa (1., 2. ja 3. palkintosija).

Jos työryhmien valinnassa ei nouse kolmea selkeästi parasta kilpailuryhmäehdokasta, voi palkintolautakunta arpoa kilpailuryhmät tasavertaisiksi arvioitujen työryhmien joukosta.

2)

Edellisen lisäksi kaikkien vähimmäisvaatimukset täyttävien työryhmien joukosta arvotaan yksi kilpailijaehdokas, joka ei tullut valituksi aiemmassa kohdassa.

Ilmoittautumisasiakirjat

Kilpailijat ilmoittautuvat kilpailuun sähköisesti Tarjouspalvelu.fi-portaalissa. Osallistumishakemus on laadittava osaksi portaalin syöttölomakkeella ja osaksi erilliselle lomakkeelle, joka ladataan portaalista. Ladattava lomake ja kaikki pyydetyt selvitykset ja muut asiakirjat on liitettävä osallistumishakemukseen ennen hakemuksen lähettämistä. Ladattava ilmoittautumislomake liitteineen (liitteet pdf-muodossa. Yksittäisen liitteen koko voi olla enintään 100 Mt. Liitteitä voi toimittaa useampia. Ilmoittautumisasiakirjat tulee olla lähetettynä 4.3.2023 kello 23:59 mennessä. Ilmoittautumiseen tarvittavat tiedot:

A) ilmoittautumislomake (ladataan Tarjouspalvelu.fi-portaalista), jolla ilmoitetaan:

- työryhmän nimi,
- pääsuunnittelijan ja muiden suunnittelijoiden nimet,
- pääsuunnittelijan varahenkilö,
- työryhmän jäsenten koulutustaso,
- tutkinnon suorittamisen paikka ja ajankohta,
- vapaamuotoinen kuvaus työryhmän monialaisesta osaamisesta,
- työryhmän avainhenkilöiden alan työkokemus,
- Tilinumero ja maksuehdot mahdollista palkkion maksua varten.

B) referenssiluettelot

Referenssit voidaan esittää vapaamuotoisesti, Tämän lisäksi referenssi tulee esitellä sanallisesti korkeintaan yhdellä A4-kokoisella arkilla ja josta käy ilmi seuraavat asiat:

- referenssityön oleellinen sisältö,
- suunnitteluvuosi ja/tai toteutuksen valmistumisvuosi,
- työryhmään ehdotetun henkilön työmäärä ja rooli referenssin hankkeessa.

Kilpailun järjestäjät voivat vaatia toimittamaan ilmoittautumisehtoja tarkentavia dokumentteja, jotka tulee toimittaa kahden päivän kuluessa toimituspyynnöstä

Esteellisyys

Esteellinen on henkilö, joka on osallistunut kilpailuhankkeen valmisteluun siinä määrin, että hänellä on siitä huomattavaa etuutta muihin kilpailijoihin verrattuna. Tulkintaa vaativissa tapauksissa maisema-arkkitehtuuriliiton hallitus/kilpailutoimikunta päättää esteellisyydestä.

Palkkiot

Kaikille kilpailuohjelmassa esitetyt sisältövaatimukset täyttävän ehdotuksen laatineille kilpailuun kutsutuille työryhmille maksetaan palkkiona 24 000 euroa/työryhmä (alv 0 %). Jokainen työryhmä saa palauttaa vain yhden ehdotuksen. Palkkiosta ei pidätetä erikseen MARK:n kuluja, Tuusulan kunta maksaa palkkiot työryhmille ja MARK:lle sopimuksen mukaan.

Kilpailualueen jatkosuunnittelusta tullaan ensisijaisesti sopimaan voittajatyöryhmän kanssa, mutta kilpailun voittajaksi voidaan nimetä myös useita työryhmiä. Kunta voi neuvotella jatkotoimeksiannosta myös osa-alueittain useiden toimijoiden kanssa.

Palkintolautakunta

Kilpailutyöt arvioi kunnan ja MARK:n nimeämistä edustajista koottu palkintolautakunta, johon kuuluvat

- Puheenjohtajana kuntakehitysjohtaja Pirjo Sirén
- Maisema-arkkitehtiliitto MARK-kilpailutoimikunnan nimeämänä maisema-arkkitehti Emilia Weckman
- Pormestari Kalle Ikkela
- Valtuuston pj. Jari Immonen
- kunnanpuutarhuri Mia Järvinen
- projektipäällikkö Helena Sundström
- projektipäällikkö Jouni Määttä
- Tilapalvelupäällikkö Kai Lange
- yhdyskuntatekniikan päällikkö Petri Juhola
- Kuntasuunnittelupäällikkö Asko Honkanen

Palkintolautakunta kuulee muita tahoja tarpeen mukaan arvioinnin aikana.

Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailussa noudatetaan tätä kilpailuohjelmaa ja Suomen Maisema-arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä (kts. [Kilpailusäännöt | Suomen maisema-arkkitehtiliitto – Finlands landskapsarkitektförbund ry](#) [MARK \(m-ark.fi\)](#)), jotka kilpailija osoittaa hyväksyneensä osallistuessaan kilpailuun. Tämä kilpailuohjelma on MARK:n kilpailutoimikunnan ja kilpailuun nimetyn palkintolautakunnan hyväksymä.

Kilpailun järjestäjän toimittama aineisto

Kilpailun verkkosivulta www.tuusula.fi/MARK-suunnittelukilpailu on saatavilla kilpailussa käytettävää aineistoa.

Kilpailuryhmille ilmoitetaan, mikäli ilmoittautumisvaiheessa toimitettuun lähtöaineistoon tulee päivityksiä.

Kilpailuvaiheen aineistona on joko em. sivulta ladattavissa tai alla olevan linkeistä käytettävissä ainakin alla olevat. Tuusulan kunnan koordinaattijärjestelmä on ETRS-GK25.

- Kilpailuohjelma
- Suunnittelu- ja tarkastelualueen rajaukset (dwg)
- Pohjakartta (dwg)
- Johtokartta (pdf)
- Ajantasa-asemakaava (dwg)
- Vireillä olevien asemakaavojen aineistot (dwg + pdf) eli korttelien kehittämissuunnitelmat. Kts. myös kilpailuohjelman loppuosan tiedot.
- 3d-malli Hyrylän suunnitelmista verkkoselaimessa <https://eu.opencitiesplanner.bentley.com/tuusulankunta/tulevaisuudentuusula>
- Mesh-malli vuoden 2022 tilanteesta (jonka jälkeen mm. vanha ostari ja ent. kunnantalo on purettu)
- Valokuvia alueesta
- Ortoilmakuvat <https://kartta.tuusula.fi/link/438dGL>
- Viistoilmakuvat
- Yhdyskuntatekniikan suunnitelmat ja katusuunnitelmat

Kilpailuohjelmaa koskevat kysymykset

Ilmoittautumisvaiheessa kilpailijoilla on mahdollisuus tehdä kilpailuohjelmaan liittyviä kysymyksiä Tarjouspalvelu.fi-portaalissa. Vastaukset kysymyksiin julkaistaan samassa portaalissa.

Kilpailuehdotusten ja arviointipöytäkirjan nähtäville asettaminen

Kilpailun vastuullinen järjestäjä asettaa kilpailuehdotukset nähtäville kilpailun verkkosivuille eri luottamushenkilöiden ja yleisön kommentoitavaksi osallisuuden vuoksi. Palkintolautakunta ottaa kommentit huomioon arvostelussaan.

Palkintolautakunta kuulee pormestaria ja teknistä lautakuntaa. Luottamushenkilöt ja kuntalaiset voivat osallistua antaen palautetta jurytyksen aikana (paras ehdotus esim.) valittavan palautekanavan avulla.

Kilpailun ratkaisu ja tulosten julkistaminen

Palkintolautakunnan pöytäkirja asetetaan nähtäville kilpailun ratkettua. Kilpailuun osallistuneet kutsutaan tulosten julkistamistilaisuuteen.

Jatkotoimet kilpailun ratkaisemisen jälkeen

Kilpailu pyritään ratkaisemaan syyskuussa 2024. Kilpailutulos julkistetaan kilpailun verkkosivuilla, MARK:n tiedotuskanavissa sekä tilaisuudessa, johon kutsutaan kaikki kilpailijat. Palkintolautakunnan pöytäkirja mahdollisine liitteineen jaetaan kaikille kilpailijoille. Palkintolautakunta tekee ehdotuksen kilpailun jatkotoimenpiteistä kilpailun järjestäjälle. Kilpailun järjestäjä sopii jatkosuunnittelusta

ensisijaisesti kilpailun voittaneen ryhmän kanssa, mutta toimeksiannoista voidaan myös päättää osa-alueittain eri toimijoiden kanssa. Mahdollisessa jatkotoimeksiannossa tilaajaosapuolena voivat olla kunnan lisäksi myös muut alueen kehittämiseen osallistuvat tahot. Kilpailun järjestäjä voi valita jatkosuunnitteluun myös kilpailuohjelmasta vähäisesti poikkeavan ehdotuksen, mikäli tehdyt poikkeamat ovat perusteltuja ja tuottavat kokonaisuutena katsoen toteuttamiskelpoisen kokonaisratkaisun.

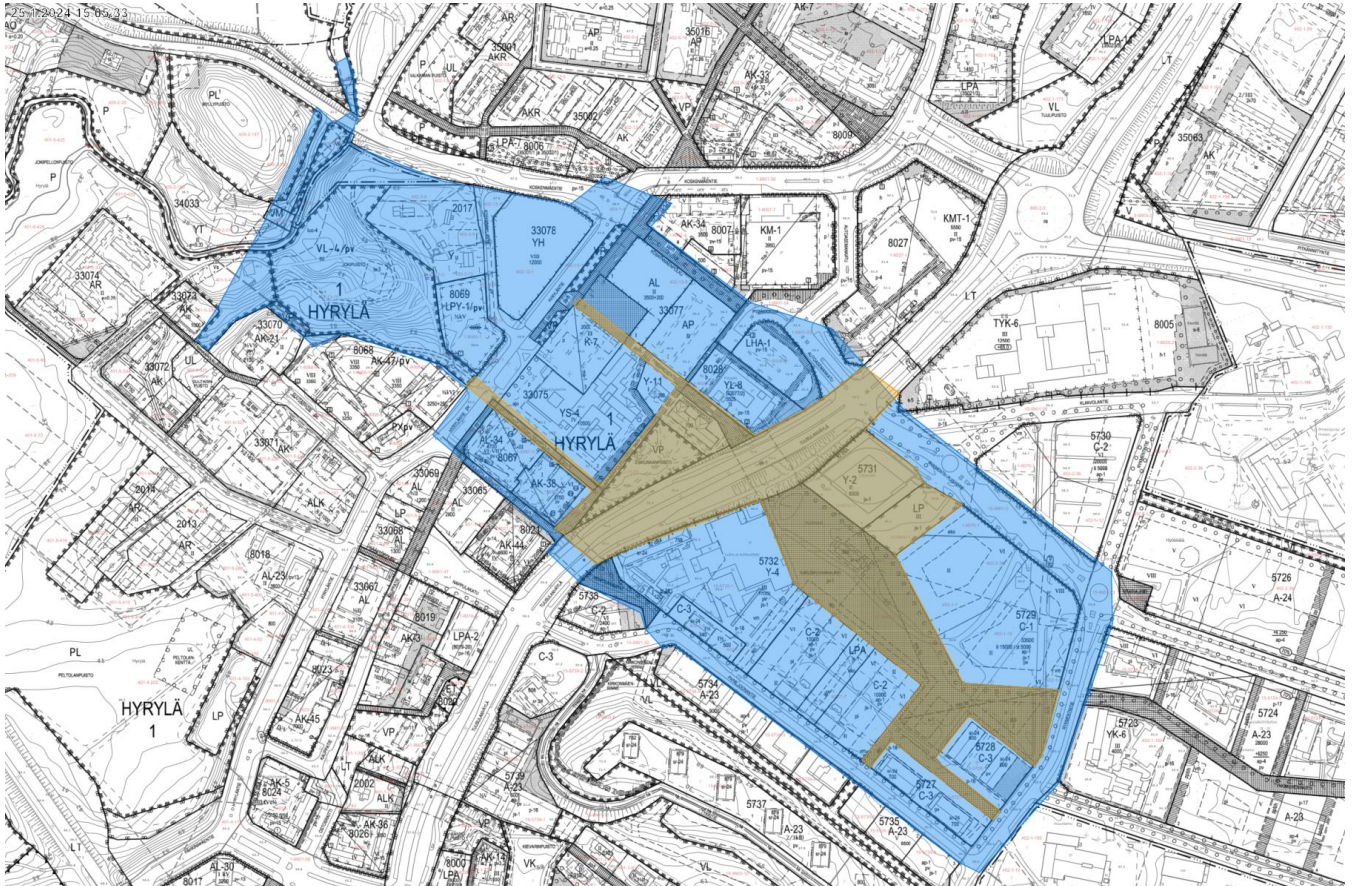
Immateriaalioikeudet

Kaikkien kilpailuehdotusten omistusoikeus siirtyy Tuusulan kunnalle. Ehdotusten tekijänoikeus jää kilpailuehdotusten tekijöille. Lähettämällä kilpailuehdotuksen tekijät luovuttavat Tuusulan kunnalle oikeuden käyttää kilpailuehdotuksessa esitettyjä ideoita tai niiden osia alueen jatkosuunnittelussa ilman lisäkorvauksia tekijänoikeuslain mukaisesti. Kilpailun järjestäjillä ja MARK:lla on oikeus julkaista ehdotusten materiaaleja korvauksetta. Julkaisun yhteydessä tulee aina mainita kyseisen ehdotuksen tekijä. Toimeksiannon saaneella on oikeus hyödyntää muiden suunnittelupalkkion saaneiden ehdotusten aiheita ja ajatuksia tekijänoikeuslain mukaisesti ja kilpailuohjelmassa sovitun mukaisesti.

Kukin työryhmä voi nimetä kilpailuehdotuksensa mieleisellään tavalla. Kunta voi käyttää nimiehdotusta vapaasti esim. kilpailun ja alueen mainonnassa.

Kilpailualueen rajaus

Kilpailua on jaettu kahdeksi alueeksi: tarkastelualue ja suunnittelualue. Alueet ovat taustakarttoineen tutkittavissa myös [kunnan karttapalvelussa](#).

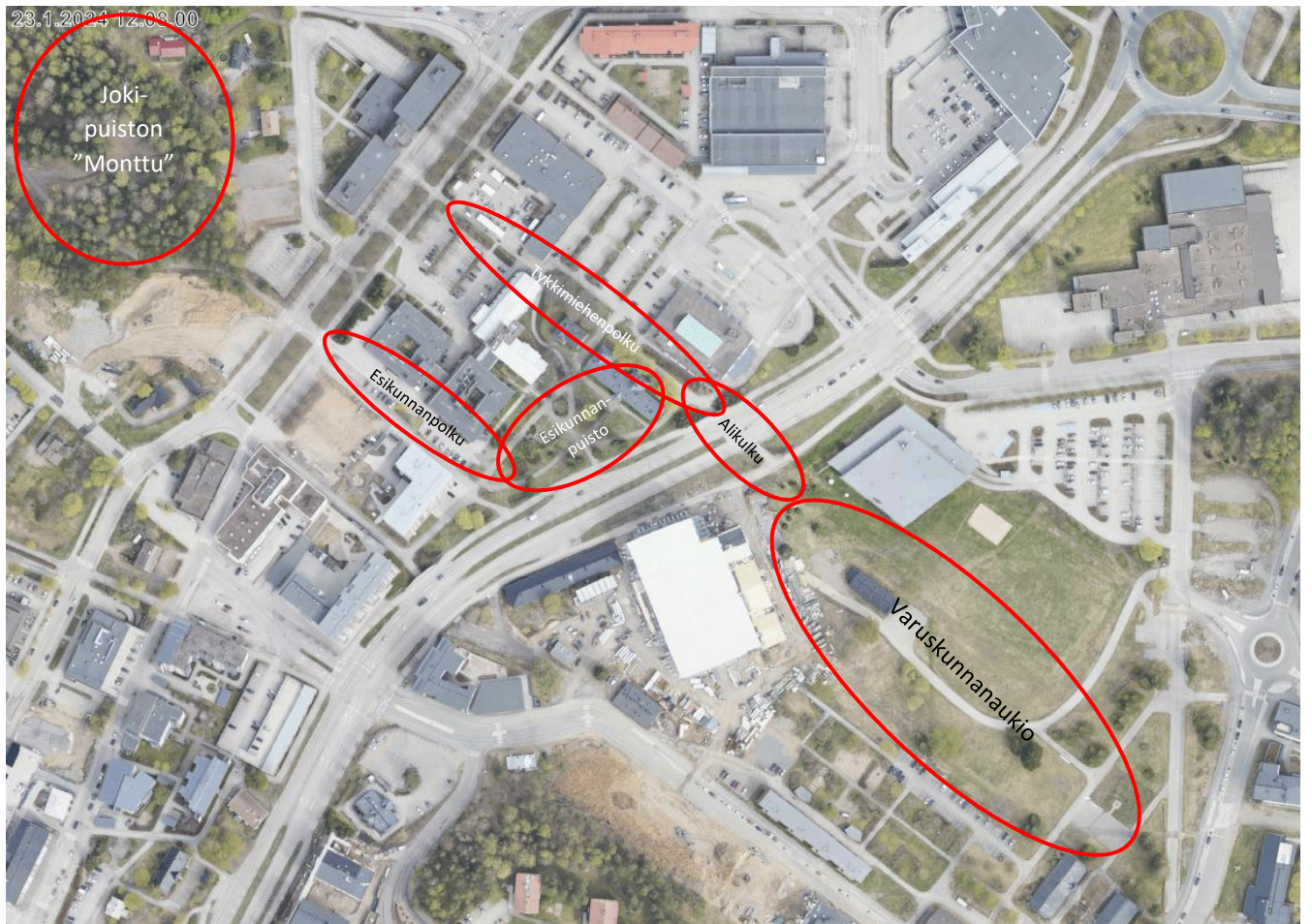

Kuva 2 Suunnittelu- ja tarkastelualue. Suunnittelualue merkitty vihreällä.

Suunnittelualueen muodostavat Hyrylän keskustan Varuskunnanaukio, Tuusulanväylä, Tuusulanväylän alikulku, Esikunnanpuisto sekä Jokipuiston suuntaan johtavat Esikunnanpolun ja Tykkimiehenpolun kevyenliikenteen väylät. Suunnittelualue suunnitellaan tarkemmin, kuin tarkastelualue.

Tarkastelualueella tarkastellaan muita ympäröiviä yleisiä alueita siten, että toimintojen osalta tulee huomioiduksi laajempi kokonaisuus. Erityisen tärkeää on tarkastelualueena tutkia Jokipuiston alue. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että tarkastelualue liittyy laajalti tuleviin rakennushankkeisiin sekä niiden piha-alueisiin.

Osa-alueet kartalla

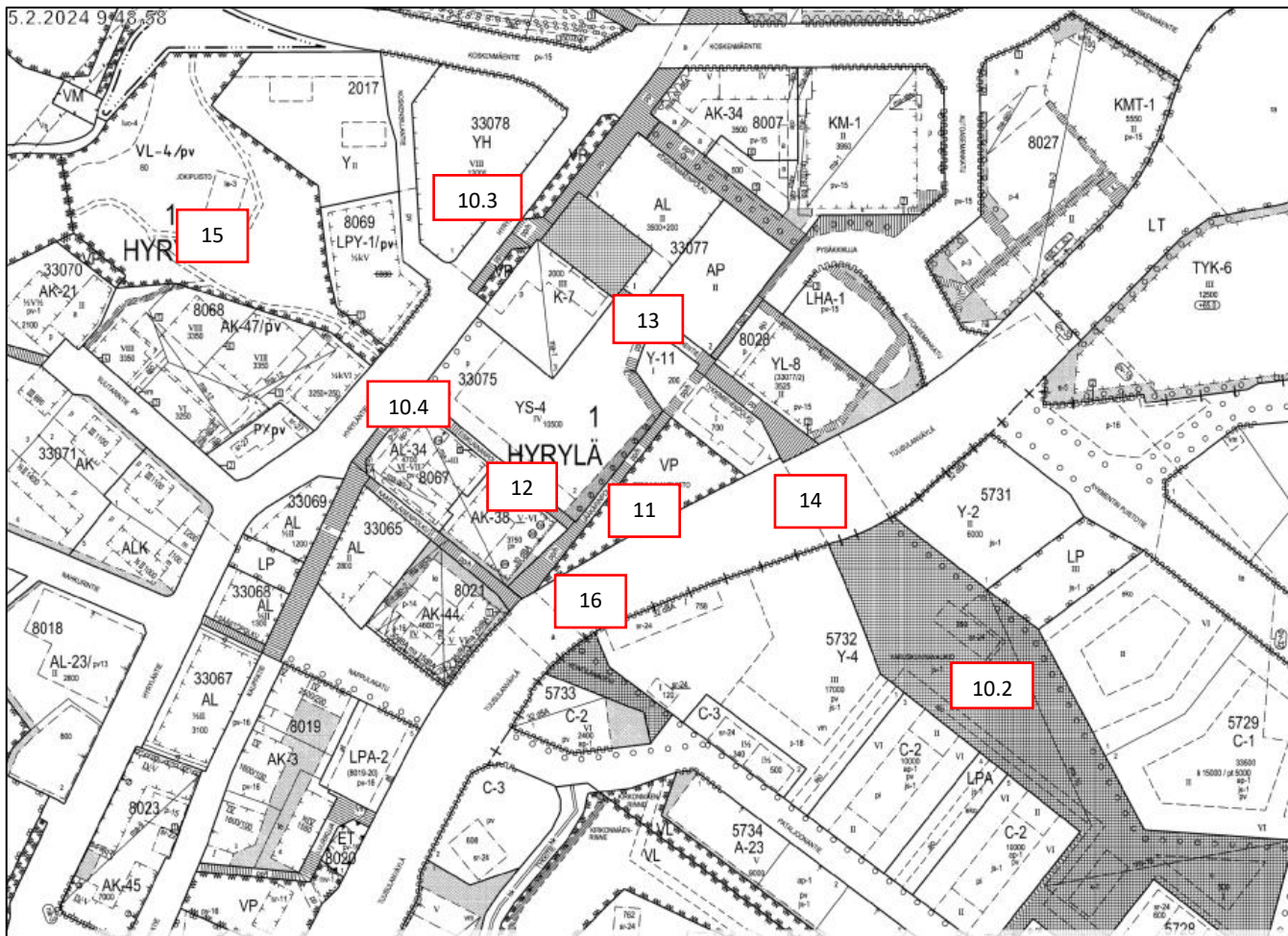
Kuva 3 Osa-alueet

Suunnittelukilpailun tavoitteet

Visiota ja koko aluetta koskevat tavoitteet

1. Suunnittelukilpailu tuottaa **vahvan vision** yleisten alueiden suunnittelun ja toteuttamisen punaiseksi langaksi.
2. Ydintavoitteena on **vetovoimainen, vehreä ja viihtyisä** oleskeluun kutsuva alue, joka on saavutettavissa. Tuusulan asukaspohja lisääntyy nykyisestä hieman yli 40 000 asukkaasta n. 49 000 asukkaaseen kahdenkymmenen vuoden aikana. Tästä kasvusta suurin osa suuntautuu Etelä-Tuusulaan ja Hyrylään. Tavoitteena on lisätä koko alueen toiminnallisuutta, kohtaamispaikkoja, viiptyilyä, käytettävyyttä sekä tapahtumia. Tavoitteena on elävän ja monimuotoisen tapahtumien sekä kaupunkikulttuurin edistäminen sekä korkeatasoisten, omaleimaisten paikallisten paikkojen luominen ja vaaliminen.
3. Suunnitelman tulee **yhdistyä luontevasti** nykyiseen ympäristöön sekä tuleviin rakennushankkeisiin. Kts. Hyrylän palvelukeskuksen asemakaavan muutoksen havainnepiirustus, Koskensillantie-Esikunnanpolun asemakaavan havainneaineisto ve A2, pääkirjaston korttelin uudistamissuunnitelma (tavoiteluettelon myöhempi kohta), uimahallin laajennusvisio, hyvinvointikeskuksen korttelin toteutus.
4. **Vehreys** on pehmeä vetovoimatekijä keskustassa. Puistoissa, aukiolla ja kaduilla on puita ja monipuolista helppohoidoista kasvillisuutta parantaen kaupunkikuvaa, viihtyisyyttä, pienilmastoa ja biodiversiteettiä. Vehreys osaltaan luo mahdollisuuden virkistäytyä keskustassa ja sen ytimessä. Se tarjoaa katsottavaa ja aistittavaa ympäri vuoden.
5. Alueen tulee olla **lapsi- ja ikäystävällinen ja esteetön**. Toiminnallisuuden lisäämisen ja riittävän vehreyden sekä avoimuuden säilyttämisen muodostaman ristiriidan ratkomisen on yksi keskeisimmistä haasteista, joka suunnitelmissa täytyy ottaa huomioon.
6. Lopputuloksen tulee olla **omaleimainen, kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen ja paikallisuutta korostava**.
7. Suunnitelmassa huomioidaan **kestävä kehitys ja ilmastomuutokseen sopeutuminen**.
8. Yleisiltä alueilta osoitetaan useita **taiteen sijoittamispaikkoja**.
9. Suunnitelman tulee olla teknisiin reunaehtoihin nähden **toteuttamiskelpoinen**.

Kohdekohtaiset tavoitteet

Kuva 4 Alla viitattujen tavoitteiden kohteiden sijainnit

10. Aukiot

1. Katutilojen ja pihatilojen, sekä niihin liittyvien sisätilojen toiminnallista yhteyttä tuetaan eri tavoin, esim. aukion reuna-alueille sijoitettavien terassien tms. ratkaisujen avulla.
2. Varuskunnanaukion kehittäminen on suunnittelukilpailun keskeisin tehtävä. Tämän osalta tavoitteena on, että
 - i. Suunnittelussa on otettu huomioon laajan alueen monipuolinen käyttötarve. Varuskunnanaukio toimii oleskelualueena kuntalaisille. Alueella on kuntalaisten mahdollista järjestää omaehtoista toimintaa. Varuskunnanaukiosta tulee suunnitella vihreä tapahtuma-alue, jossa on mahdollista järjestää eri kokoisia ja eri järjestäjien tapahtumia nukketeatterista rock-konsertteihin - markkinoista lähiruokapiiriin palveluihin (kuorma-auto + läheisyydessä asiakkaiden henkilöautoliikenne) esim. Monion pysäköintialueen kautta.
 - ii. Varuskunnanaukio on taiteellisesti vahvan teeman omaava alue.

- iii. Alue suunnitellaan vaiheittain toteutettavaksi. Uimahallin toiminnan laajentaminen aukioalueelle otetaan huomioon vaiheistamisessa ja aukion länsipään toimintojen suunnittelussa.
 - iv. Alue suunnitellaan huomioon ottaen eri vuodenajan tarpeet ja mahdollisuudet.
 - v. Aukion hulevedet imeytetään pohjavedeksi.
 - vi. Varuskunnanaukion toiminnot liittyvät osin rajaavien korttelien rakennusten käyttöön (myös yksityiset palvelut).
3. Koskensillantien kerrostalokorttelin pienehkö aukio tulee sijoittaa Tykkimiehenpolun näkymän päätteeseen Hyrylätien luoteispuolelle, josta on jalankulun ja pyöräilyn kulkuyhteys Koskenmäentielle. Aukion yhteydessä on liiketilaa. Alla viitekuvassa olevaan aukion rajaukseen voi esittää muutoksia.
 4. Esikunnanpolun länsipäähän tulee suunnitella pienehkö aukio. Aukion yhteyteen toteutetaan liiketilaa. Alla viitekuvassa olevaan aukion rajaukseen voi esittää muutoksia.

11. Esikunnanpuisto

Esikunnanpuistoon toivotaan ehdotettavan vain maltillisia muutoksia sen ollessa jo nyt pääosin tavoitteita vastaava, toteutettu vihreä puistoalue.

On tärkeää huomata, että puistoalue toimii aikaisempaa vahvemmin läpikulkupaikkana uuden palvelukeskuksen editse kulkevalta Lotanpolulta ja Tykkimiehenpolun alikulusta Esikunnanpolulle.

Puiston rajauksiin tai alueen käyttöön ei tule esittää merkittäviä muutoksia, mutta sen toimivuutta virkistysalueena voidaan parantaa mm. Tuusulanväylän liikennemelua torjumalla ja suunnittelemalla parempaa viheryhteyttä Jokipuiston suuntaan. Esikunnanpuiston pohjoislaidalla olevat entiset kasarmirakennukset liittyvät toiminnoiltaan Esikunnanpuistoon. Kilpailutyössä toivotaan esitettävän melusuojauksen ulkonäköön liittyen idea. On mahdollista esittää meluntorjunta- ja alikulun ilmeeseen yhteneväisyyksiä, kunhan nämä ovat eri aikaan toteutettavissa. Kilpailutyössä on hyvä ottaa huomioon Esikunnanpuiston ja Tykkimiehenpolun tuleva korkoero, kts. katusuunnitelma.

12. Esikunnanpolku

Esikunnanpolku suunnitellaan viheryhteytenä Esikunnanpolun ja Jokipuiston välille, johtaen Tuusulanjoen rantaan. Esikunnanpolun kautta on Esikunnanpolun eteläpuoleiselle jo toteutuneelle tontille maantasoon ajoyhteys, mikä tulee edelleen mahdollistaa.

Esikunnanpolkua voidaan käyttää huoltoajoon.

Esikunnanpolku on leveä (pääasiassa vähintään 20 m) ja sille halutaan runsaasti kaupunkivihreää. Esikunnanpolun luoteispäässä kaavakartassa oleva aukion rajausta määritellään laajemmaksi tai riittävän viihtyisä katutilan kulmaus voidaan muutoin suunnitella Esikunnanpolun katualuetta hyödyntäen.

13. Tykkimiehenpolku

Tykkimiehenpolku on mitoitukseltaan keskustamainen jalankulun ja pyöräilyn alue, mutta enemmän kuin läpikulkupaikka. Tykkimiehenpolusta muodostuu rakennettu keskustan alue, jossa hyödynnetään katualueen rajauksen vaihtelua, kadunkalusteita ja eteläpuolisen kortteliin sijoittuvien liiketilöiden aktiivisuutta. Liiketilöiden ja katutilan yhteensovittaminen on tärkeää.

Palvelukeskuksen julkisivuun maantasoon sijoitetaan pitkähäkö taideteos.

Tykkimiehenpolun itäpäässä, ennen alikulkuu tulee suunnitelmassa ottaa huomioon vaiheittain toteutettavuus ja pääkirjaston rakennuksen mahdollinen purkaminen, jolloin korttelin uudisrakentaminen antaa mahdollisuuden toteuttaa nykyistä toimivampaa ulkotilaa esim. alla olevan kuvan mukaisena rajauksena.

Kuva 5 Havainnepiirustus pääkirjastokorttelin alueelle suunnitellusta keskustakorttelista. © Arkkitehtitoimisto B&M Oy

14. Tykkimiehenpolun alikulku

Tykkimiehenpolun alikulku tullaan uusimaan pidemmällä aikavälillä. Tämän kilpailun myötä tavoitteena on esittää idea, ilme ja rakennustaiteellisia tavoitteita alikulun jatkosuunnittelun lähtökohdaksi. Korkotasoa ei tule merkittävästi esittää muutettavaksi. Alikulusta halutaan toteuttaa nykyistä väljempi ja valoisampi. Alikulkuun tavoitellaan voimakasta, taiteellista ilmettä.

15. Jokipuisto

Jokipuiston alueen osalta tutkitaan reittien kehittämistarpeita ja laajahkon virkistysalueen osa-alueittaista käyttöä. Olevaan reitistöön voi esittää muutoksia ja täydennyksiä. Jokipuiston supan (ns. Monttu) alueen käyttö erityisesti lasten ja nuorten leikkiä ja oleskelua varten on lähtökohta.

Olenainen reittilisiä tulee suunnitella Jokipuiston keskellä sijaitsevan supan alueelta pohjoiseen Kirkkotien suuntaan. Koskensillantien uudessa asuinkerrostalokorttelissa (kts. Koskensillantie-Esikunnanpolun asemakaava-alue) rakennukset suunnitellaan vähintään 30 metrin etäisyydelle Tuusulanjoesta. Tuusulanjoen ja asuinkorttelin välistä suunnitellaan virkistysalueiden verkostoon liittyvä reitti Jokipuistosta pohjoiseen Kirkkotielle ja Tuusulanjärven rantapuistoon. Tavoitteena on, että Jokipuiston viheryhteys pohjoiseen on leveä ja puistoreitin voi toteuttaa esteettömänä ja ilman tukimuuria siten, että runsaasti olevaa kasvillisuutta säilyy joen ja AK-korttelin välillä. Tässä kilpailutyössä voi tarpeen mukaan esittää virkistysalueeseen tarvittavaan aluerajaukseen muutoksia kaava-alueeseen nähden. Puistossa sijaitseva katsomo tullaan purkamaan, tilalle voidaan esittää muita tai korvaavia toimintoja.

16. Tuusulanväylä

Tuusulanväylän liikennemäärä kasvaa. Katualueen liikennejärjestelyjen osalta laaditaan eri projektien myötä kehittämissuunnitelmat. Tässä maisema-arkkitehtuurikilpailussa ei tule esittää kaistajärjestelyihin muutoksia. Tuusulanväylän alueelle voi esittää väylän ilmeeseen liittyen pienimuotoisempia muutoksia.

Kilpailuehdotusten arviointi

Arviointi tehdään juryn asiantuntijatyönä.

- Arvioidaan ehdotusten visio ja keskeisiä kaupunkikuvallisia sekä toiminnallisia ratkaisuja. Arvioinnissa tarkastellaan sitä, miten alueen lähtökohdat, kuten historia, sijoittuminen ja ominaispiirteet on otettu suunnittelussa huomioon. Lisäksi arvioidaan miten päätavoitteet vetovoimaisuuden, vehreyden ja viihtyisyyden osalta on ratkaisussa huomioitu. Arvioidaan
 - ehdotuksen maisema-arkkitehtonisuuden kokonaisuutta, taiteellisuutta ja tilallisuutta.
 - kehityskelpoisuutta ja vaihteittain toteutettavuutta.
 - ehdotuksen mukaisen suunnitelman toteutuksen ja ylläpidon kustannusten kohtuullisuutta.
 - ehdotuksen ekologisuutta.
 - miten luontevasti suunnitelman ratkaisut yhdistyvät nykyiseen ympäristöön sekä kilpailuohjelmassa esitettyihin tuleviin rakennushankkeisiin
 - Erilaisia alueen käyttötilanteita sekä lapsi- ja ikäystävällisyyttä eri-ikäisten näkökulmasta (mahdollisuudet liikkumiseen, oleiluun, leikkiin, liikuntaan, ao toimintojen monipuolisuus ja elämyksellisyys)
 - Taiteen sijoittelupaikkojen onnistuneisuutta näkyvyyden ja elämyksellisyyden osalta.
 - Esteettömyyden perustason toteutumista arvioidaan sujuvuuden, reittien kuljettavuuden, palveluiden ja paikkojen saavutettavuuden ja käytettävyyden sekä levähtämisen mahdollisuuksien näkökulmasta. Mahdolliset kulkureitit, katokset sekä istuimet ovat esteettömiä, kaiteita käytetään. Valaistuksen periaatteet arvioidaan (katkeamattomuus, riittävä valaisimien määrä)
 - Ehdotuksen valaistuksen ja kasvillisuuden käytön pääperiaatteet arvioidaan vuoden ja vuorokauden eri aikojen sekä monipuolisen käytön, toteutuskelpoisuuden sekä hyvän huollettavuuden ja hoidon näkökulmista
 - Lisäksi arvioidaan ehdotusta myös eri vuodenaikojen, mm. talvisen käytön ja talvisen vetovoiman näkökulmasta
- Arvioidaan kilpailuohjelmassa lueteltujen tavoitteiden toteutumista.

Arvioinnissa suunnitelmaehdotuksen kokonaisidea ja maisema-arkkitehtoninen laatu, vahva ote, ideat ja taiteellisuus, ovat tärkeämpiä kuin yksityiskohdat.

Kilpailuehdotusten laadintaohjeet

Kilpailuehdotukset tulee toimittaa sähköisesti A0-kokoon taitettuina vaakasuuntaisina pdf-tiedostoina. Kussakin tulee olla kilpailutyön nimimerkki sekä tiedoston nimessä että sisällössä. Tiedostojen nimissä tai sisällössä *ei saa* näkyä ehdotuksen tekijää. Piirustuksiin tulee merkitä mittakaava ja pohjoisnuoli. Kilpailuaineistona palautettavien planssien sopiva määrä on 3-6 kappaletta. Selostuksen ja muun materiaalin voi jakaa plansseille suunnitelman kannalta työryhmän oman harkinnan mukaisesti.

Ehdotuksen tulee sisältää seuraavat asiakirjat:

Suunnitelma

1. Visio Hyrylän keskustan yleisten alueiden kehittämiseksi esitetään vapaamuotoisesti.
2. Asemapiirustus 1:1000, joka käsittää sekä tarkastelu- että suunnittelualueen.
 - Tarkastelualueen osalta asemapiirustuksessa tulee esittää ainakin reitit, alueiden käyttötarkoitukset, teemat ja tarkemmalle suunnittelulle asetetut tavoitteet.
 - Suunnittelualueen osalta tulee esittää mm. alueen järjestelyt, ulkotilojen käyttötarkoitukset, materiaalit, korkotiedot, kulkureitit, ajoyhteydet, kasvillisuus, taiteen sijoittelupaikat sekä kalusteet ja varusteet. Piirustuksessa esitetään uusien rakenteiden sijainti ja laajuus sekä niiden käyttötarkoitukset.
3. Varuskunnanaukion asemapiirustus 1:500, kuten edellä yksityiskohtia tarkentaen.
4. Näkymäkuvat. Ehdotuksessa tulee esittää vähintään kaksi suunnitelman keskeistä ideaa kuvaavaa perspektiivikuvaa, joista ainakin toinen on kuvattu jalankulkijan katselukorkeudelta Varuskunnanaukiolta.
5. Varuskunnanaukion, Tykkimiehenpolun ja Esikunnanpolun poikkileikkaukset mielekkästä kohdasta 1:200.
6. Leikkaus tai muu visualisointi uusien kasvillisuusalueiden, rakenteen tai muiden keskeisten idean ideoiden kohdalta.
7. Vapaavalintaisella tavalla esitys Tykkimiehenpolun uusittavasta alikulusta ja Esikunnanpuiston melusuojausrakenteen tavoiteltavasta ulkonäöstä.
8. Vapaavalintainen määrä kaavioita, leikkauksia, detaljeja, projektio- ja tunnelmakuvia kilpailun tavoitteiden kannalta olennaisista asioista, kuten liikunta-, oleskelu- ja leikkialueiden ideoista, vuodenaikojen huomioon ottamisesta, valaistuksesta, kasvillisuudesta ja liikenteeseen liittyvistä ratkaisuista.

Näkymäkuvat (ed. luettelon 3.) ja suunnittelualueen asemapiirustus tulee em. lisäksi toimittaa jpg:nä verkkosivuilla näiden julkaisemista varten.

Suunnitelmaselostus

Suunnitelman selostuksessa tulee esittää:

- Kuvaus kilpailuehdotuksen visiosta ja pääperiaatteista.
- Kuvaus erilaisten käyttäjien ja käyttötilanteiden näkökulmasta.
- Ehdotuksen keskeiset kaupunkikuvalliset ja toiminnalliset ratkaisut
- Ehdotuksen ikä- ja lapsiystävällisyys, esteettömyyden huomiointi.
- Ehdotuksen valaistuksen ja kasvillisuuden käytön pääperiaatteet.
- Kuvaus vuodenaikojen huomioimisesta suunnitelmassa.

Selostusteksti toimitetaan erillisenä word-tiedostona – myös siinä tapauksessa, että teksti tai osa siitä olisi kilpailuplansseilla. Selostuksen pituus korkeintaan 6 sivua.

Kustannusarvion laatimiseksi tarvittavat tiedot

Kustannusarvio teetätetään tilaajan toimesta konsulttitoimistolla. Kilpailutyön jättäjän tulee toimittaa kustannusarvion laatimista varten hankeosatiedot (HOLA-kustannuslaskenta taulukkomuodossa). Juryllä on oikeus pyytää kustannuslaskentaan liittyviä tarkentavia tietoja tarvittaessa. Kilpailun järjestäjän toimeksiannosta kokenut kustannuslaskija laatii kustannusarviot ja arvioi lisäksi erityisiä kustannuseriä pyytäen tarvittaessa lisätietoja kilpailijalta.

Kilpailusalaisuus

Kilpailu on salainen. Kaikki kilpailuasiakirjat on varustettava ehdotuksen nimimerkillä, eikä aineistossa saa käydä ilmi muita tekijätietoja. Myös tiedoston nimessä on mainittava ehdotuksen nimimerkki.

Kilpailuehdotuksen palautuksen yhteydessä toimitetaan erillinen "Suunnittelijoiden tiedot" -niminen tiedosto, josta ilmenevät seuraavat tiedot:

- ehdotuksen nimimerkki
- ehdotuksen laatineiden suunnittelijoiden nimet
- ehdotuksen tekijänoikeuden haltijat
- yhteystiedot (puhelinnumero, sähköpostiosoite).

Kilpailun järjestäjän valitsema luottamushenkilö varmistaa, ettei palkintolautakunnan jäsenille tai muille asianosaisille toimitettavassa materiaalissa ole tekijätietoja sisältäviä dokumentteja.

Kilpailuehdotusten sisäänjätö ja hylkäämisperusteet

Kilpailuehdotukset jätetään sähköisesti viimeistään 15.9.2024 klo 15 Tarjouspalvelu. fi -portaaliin. Järjestelmään ladattava kilpailuehdotusmateriaali tulee toimittaa siten, että yhden tiedoston koko on enintään 100 Mt. Tiedostoja voi toimittaa useita. Kilpailijoita pyydetään säilyttämään alkuperäinen aineisto. Myöhässä jätetyt kilpailuehdotukset hylätään. Lisäksi palkintolautakunta voi hylätä ehdotukset, jotka eivät täytä kilpailuohjelman vaatimuksia.

Lähtötietoja

Ohjaavat maankäytön suunnitelmat

Ehdotusta laadittaessa on syytä ottaa huomioon alueen

1. [lainvoimaiset asemakaavat](#)
2. alueelle hyväksytyt, toistaiseksi lainvoimaa vailla olevat asemakaavat
 - i. Hyrylän palvelukeskus nro 3615
3. vireillä olevat asemakaavat
 - i. Hyrrän asemakaavan muutos nro 3660
 - ii. Koskensillantien ja Esikunnanpolun kortteleiden asemakaava ja asemakaavamuuotos nro 3633
4. Rykmentinpuiston osayleiskaava
5. Yleiskaava 2040
6. Hyrylän keskustan yleissuunnitelma

Tuusulanväylän itäpuolella olevan Rykmentinpuiston alueen osayleiskaavaan ja asemakaavoihin pääsee tutustumaan oheisen linkin kautta

<https://www.rykmentinpuisto.fi/rykmentinpuisto/suunnittelu/>

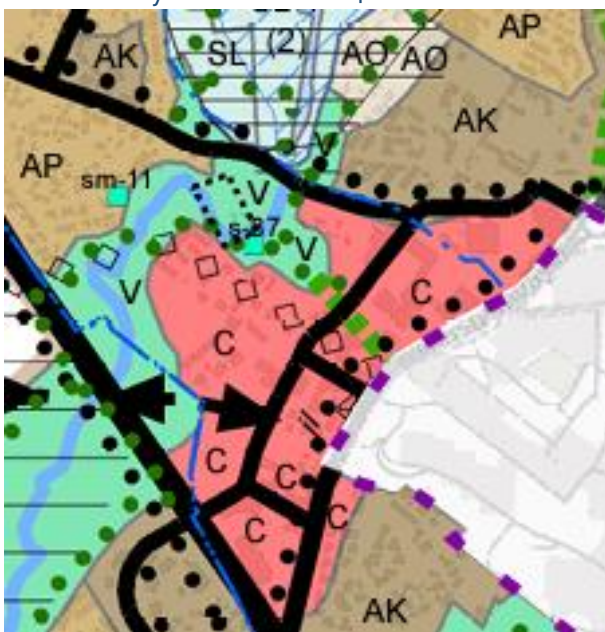
Huomioon otettavat, vireillä olevat asemakaavat

Voimassa olevien ja vireillä olevien asemakaavaprojektien oletettua korttelien rakentamisen massoittelevaa voi tarkastella verkkoselaimella 3d-maailmassa:

<https://eu.opencitiesplanner.bentley.com/tuusulankunta/tulevaisuudentuusula>

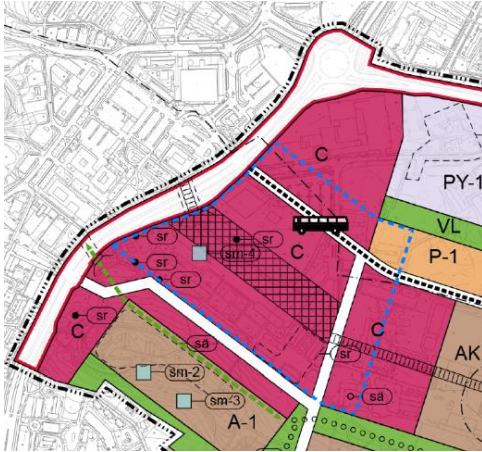
Yleis- ja osayleiskaavat

Tuusulan yleiskaava 2040

- Tuusulan yleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu pääosin keskustatoimintojen alueeksi ja viheralueeksi. Keskustatoiminnoille merkityn alueen halki on osoitettu viheralueen ja harmaalla merkityn Rykmentinpuiston osayleiskaava-alueen yhdistävä viheryhteystarve. Yleiskaava ei ole valituksen johdosta saanut vielä lainvoimaa (tilanne 24.10.2023).

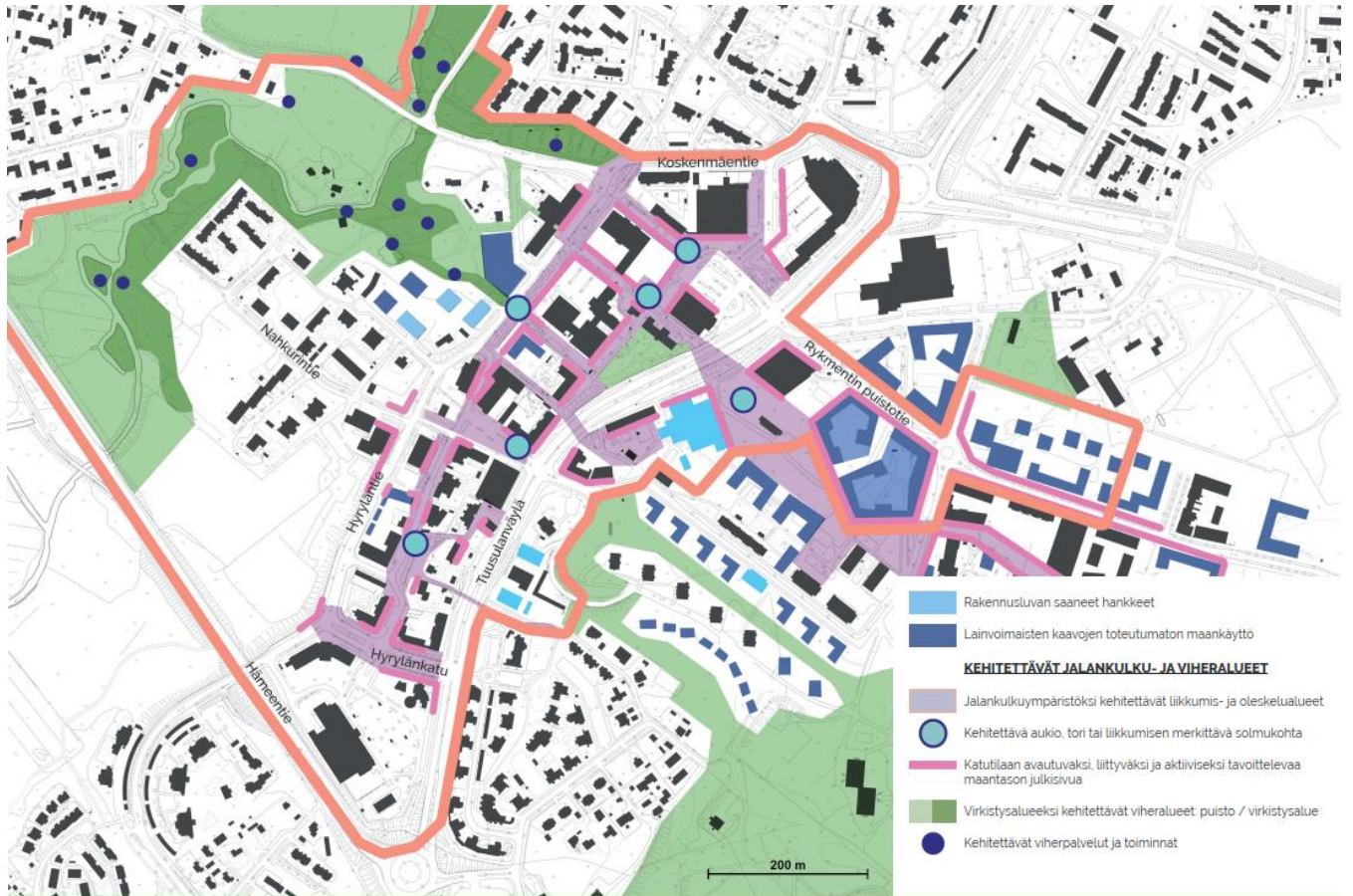
Rykmentinpuiston osayleiskaava

- Rykmentinpuiston osayleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi. Tämän lisäksi kaavakarttaan on osoitettu sinisellä katkoviivalla ydinkeskusta-alue, ruuturasterilla toriaukion alue ja Tuusulanväylän alittava kevyen liikenteen reittiyhteys
- Rykmentinpuiston osayleiskaavan laatimisen yhteydessä laadittiin suunnitteluohje (17.4.2012). Suunnitteluohjeessa on keskusta-aluetta koskevia kohtia erityisesti sivuilla 14, 15 ja 16.

Hyrylän keskustan yleissuunnitelma, 14.9.2022

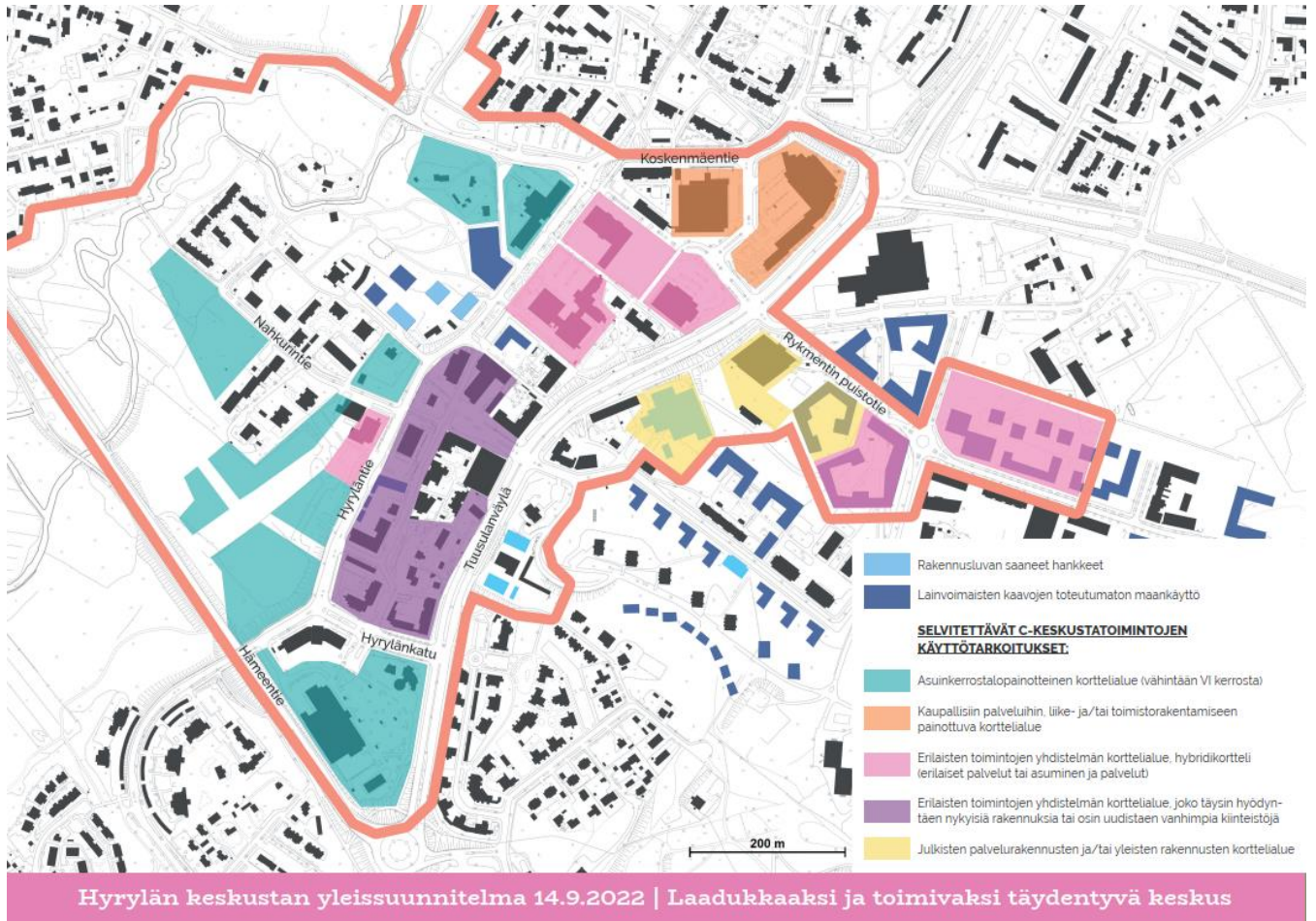
Kunnanvaltuusto hyväksyi 3.10.2022 [keskustan yleissuunnitelman](#). Yleissuunnitelmasta saa hyvän yleiskuvan nykyisestä tilanteesta ja keskustan kehittämistavoitteista. Yleissuunnitelma antoi keskustan kehittämiseksi kolme pääkohtaa: 1. Laadukas, toimiva ja täydentyvä keskusta, 2. Elävä, viihtyisä ja vihreä keskusta sekä 3. Sujuvan liikenteen ja liikkumisen keskusta. Tavoitteet on esitetty karttamuodossa seuraavilla sivuilla.

Hyrylän keskustan yleissuunnitelma 14.9.2022 | Elävä, viihtyisä ja vihreä keskus

Hyrylän keskustan yleissuunnitelma 14.9.2022 | Sujuvan liikenteen ja liikkumisen keskus

Alueen muita lähtötietoja

Hyrylän kaupallinen selvitys

Hyrylän kaupallinen kehitys ottaa askeleita eteenpäin palvelukeskus Särmän toteuttamisen myötä. Särmaan sijoittuu mm. Prisma ja muutamia pienempiä liiketiloja. Tämän ohella Kesko Oyj on kehittämässä omaa liiketoimintaansa Hyrylän korttelissa. Kehittymiselle onkin kaupallinen tilaus, sillä asukasmäärän on hyvällä kasvu-uralla ja tämänhetkinen ostovoiman siirtymä on merkittävä. Hyrylästä käydään melko paljon muualla sekä päivittäis- että erikoistavaraostoksilla. Kahden hypermarketin toteutumisen lisäksi keskusta-alueelle voidaan laaditun kaupallisen selvityksen mukaan odottaa saatavan erikoistavarakaupan ja palveluiden tiloja tulevien rakentamishankkeiden myötä.

Kts. [Tuusulan kunnan kaupan palveluverkkoselvitys \(Ramboll, 2018\)](#).

Taideohjelmat

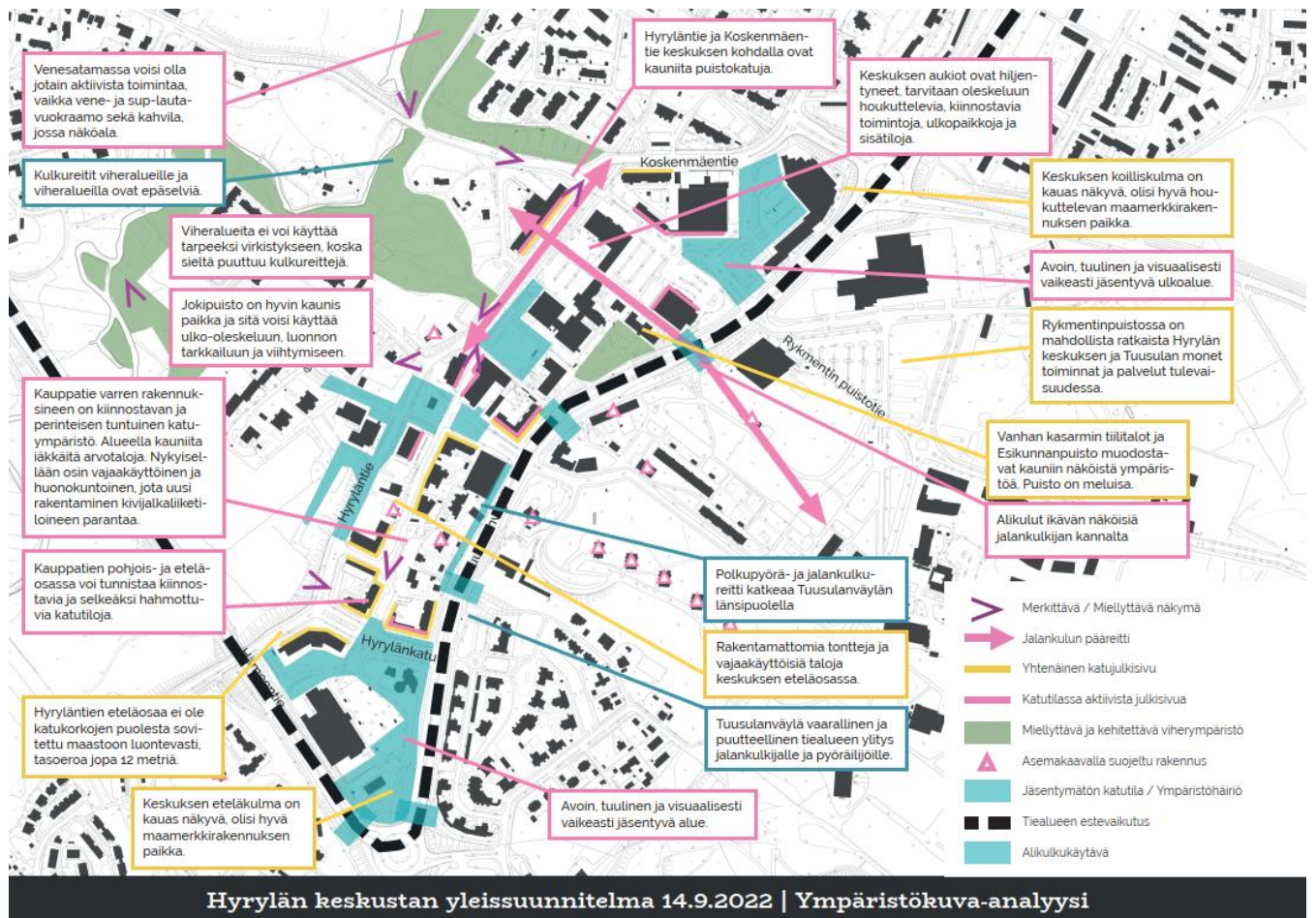
Kilpailualueella on olemassa kaksi taideohjelmaa, Tuusulanväylän itäpuolella Rykmentinpuiston, ja Länsipuolella Hyrylän keskustan taideohjelma.

[Rykmentinpuiston taideohjelman](#) kautta kerätyillä varoilla rahoitetaan alueen yhteisten alueiden tavallista korkeatasoisempi suunnittelu ja toteutus. Teokset ja teoskokonaisuudet ovat kaikkien asukkaiden ja alueella vierailevien tavoitettavissa. Ohjelman tärkeänä tavoitteena on alueen yleisen kiinnostavuuden lisääminen ja huomion kiinnittäminen alueen rikkaaseen kulttuuriperintöön. Teosten sijoittelu ja luonne kannustaa arkiliikuntaan, korostaa ympäristöä arvostavaa elämäntapaa sekä lisää yhteisöllisyyttä.

[Hyrylän keskustan taideohjelman](#) tavoitteena on puolestaan taata laadukkaan ympäristön muodostuminen Hyrylän keskustan alueelle ja mahdollistaa taiteen toteuttamiselle puitteet keskustaympäristössä. Taideohjelma on hyväksytty, mutta ei vielä käytössä. Voidaan olettaa, että sen toteutukseen edettyä saamme hyvin varoja kerättyä myös tämän keskustan osan taideteosten hankintaan.

Ympäristöanalyysit

Kulttuurihistoria

Arkkitehtuuri toimisto Anne Vähätalon laatimassa Kulttuuriympäristö ja -rakennuskanta -selvityksessä vuodelta 2018 on todettu alueella olevan kulttuurihistoriallisia arvoja alla olevan mukaisesti. Kohteiden yhteydessä oleva numero esim. "36f" viittaa seuraavan sivun karttaan..

Krimin sodan muuttuessa kansainväliseksi selkkaukseksi Venäjän keisarikunnan joukkoja sijoitettiin Etelä-Suomeen mahdollisen hyökkäyksen varalta. Hyrylän sotilasleiri perustettiin strategiseen paikkaan Hämeenlinnan ja Heinolan maanteiden risteykseen, jossa se oli osa venäläisten linnoitusjärjestelmää.

Varsinainen varuskunnan tiilirakentamisen kausi ajoittuu vuosiin 1914-15, jolloin varuskunta-alueelle valmistui kaikkiaan 13 uutta rakennusta, yhtenä näistä kasarmikentän rakennusryhmän pohjoispuolelle puhelinkeskus (36e; luokka 1) sekä kiväärikomppanian esikunta (36f; luokka 1).

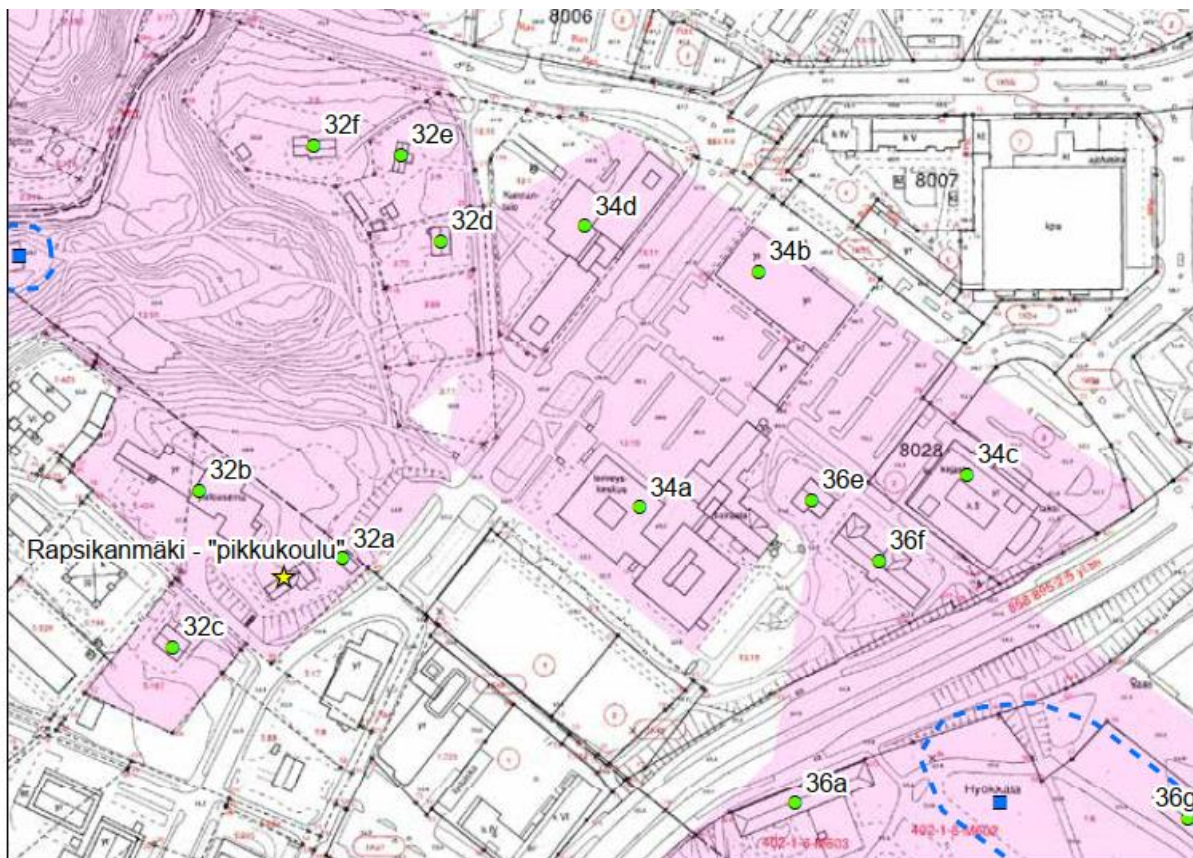
Kasarmialueella on kulttuurihistoriallista ja historiallista merkitystä niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Hyrylässä kasarmirakennukset ovat yhä tärkeä osa taajamakuva. Varuskunta-alueen ainoalla puukasarmilla ja venäläisaikaisilla tiilisillä kasarmirakennuksilla on suuri rakennushistoriallinen arvo ja myöhemmät itsenäisyyden ajan rakennukset ovat paikallisesti merkittäviä. Alue on myös maakunnallisesti merkittävä rakennuskulttuurikohte.

36F Kasarmialueen esikuntarakennus vuodelta 1915 on nykyisin taidemuseo.

36E Puhelinkeskukseksi nimetty rakennus vuodelta 1914.

© Tuusulan pohjakartta 2016

- Rakennuskulttuurikohde
- Rakennettua kulttuurialuetta täydentävä rakennus tai rakennelma
- Muinaisjäännökset 2012 (Museovirasto)
- Muinaisjäännösalueet 2012 (Museovirasto)
- Valtakunnallisesti merkittävä RKY-kohde 2009 (Museovirasto)
- Rakennettu kulttuurialue

0 25 50 100 Metriä

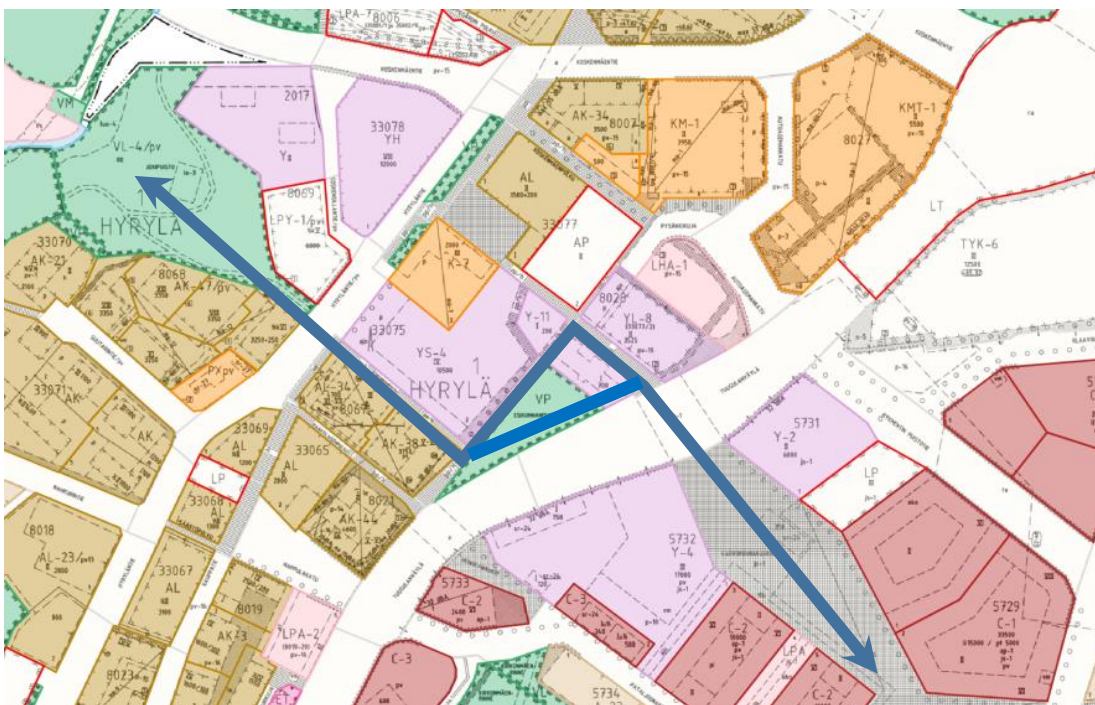
Hyrylän nykyinen taajamakuva on syntynyt pääosin 1960-70-luvun vaihteessa, jolloin varuskunnan toiminnot olivat siirtyneet Tuusulanväylän itäpuolelle ja tarvittavat maa-aluevaihdot puolustusvoimien kanssa oli tehty. Uusi kuntakeskus saatettiin suunnitella entiselle, pääosin puurakenteiselle kasarmialueelle: jäljelle jäi vain kaksi rakennusta, jotka palvelevat nykyisin kulttuuritointa mm. näyttelytiloina. Terveyskeskuksen (34a; ei luokitusta) vuodelta 1970 on suunnitellut arkkitehti Reijo Keurulainen (laajennettu vuonna 1978 alkuperäiseen henkeen) ja se edustaa samaa minimalistista konstruktivismia puretun seurakuntakeskuksen kanssa. Terveyskeskuksen myöhäisempi laajennus vuodelta 2001 sen sijaan noudattaa tyypillisen 1990-2000-luvun vaihteen aikalaisrakentamisen yleispiirteitä. Torialueen ympärillä sijaitsi sittemmin purettu Arno Savelan suunnittelema punatiiliverhoiltu ostoskeskus (34b; ei luokitusta) vuodelta 1983, Into Pyykön suunnittelema linja-autoasema vuodelta 1981 sekä vuonna 2001 kirjastoksi peruskorjattu entinen sotilaslänin esikunta ja kauppakeskus (34c; ei luokitusta), joiden muutoksista vastasivat Klaus Winqvist ja Olli Kumpulainen.

Hieman etäämmällä, vanhan Hämeentien varrella sijaitsi sittemmin purettu Arto Sipisen kilpailuvoittona suunnittelema kunnantalo (34d; luokka 3).

Liikenneverkko

Kuva 6 Keskusta-alueen jalankulun ja pyöräilyn oleva verkko Tuusulanväylän länsipuolella

Kuva 7 Suunniteltu poikittaisyhteys ajantasakaavan päällä.

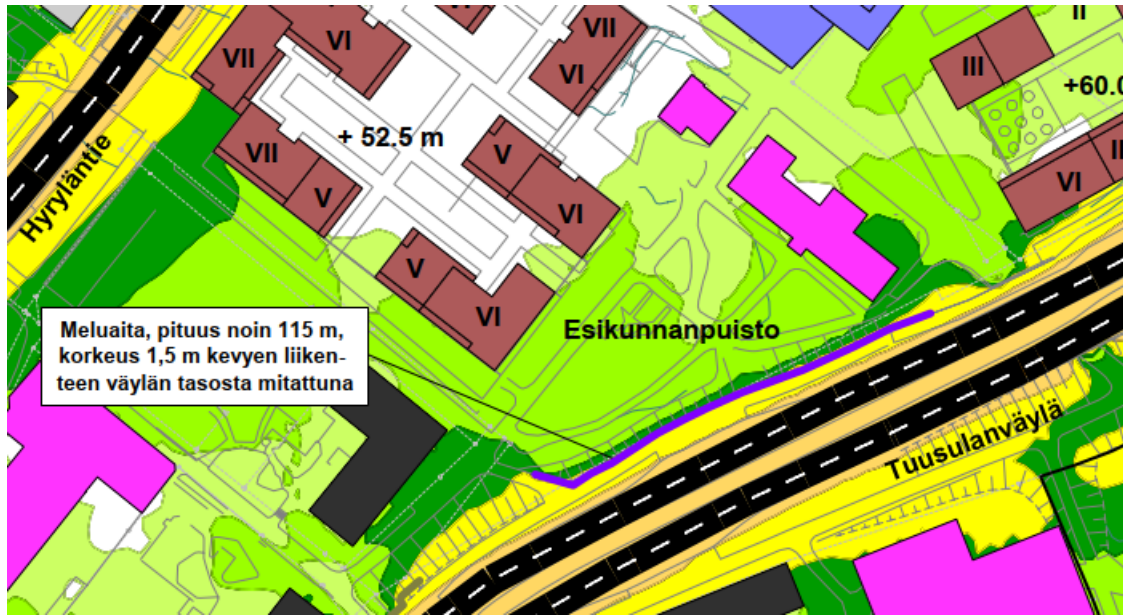
Pyöräilyn edistämissuunnitelma

Tuusulan kunnanvaltuusto hyväksyi [pyöräilyn edistämissuunnitelman](#) 12.11.2018. Työn tavoitteena on parantaa pyöräilyn olosuhteita ja houkuttelevuutta ja sen myötä parantaa koko liikennejärjestelmän toimivuutta ja sujuvuutta kaikkien kulkumuotojen kannalta. Laaditussa pyöräilyn edistämissuunnitelmassa on huomioitu Tuusulan kunnassa sekä Helsingin seudulla tehdyt linjaukset sekä tulevat hankkeet ja niiden keskeiset vaikutukset pyöräilyn näkökulmasta. Pyöräilyn edistämissuunnitelmassa on määritetty visio ja tavoitetila pyöräilyn asemasta tulevaisuuden Tuusulassa. Tavoitetilana on, että vuonna 2040 Tuusula on tunnettu, hyvinvoiva ja elinvoimainen pyöräilykunta, jossa pyöräily on houkutteleva kulkutapa läpi ihmisen elämänkaaren.

Tuusulanväylän meluselvitys (Sitowise 20.2.2024)

Keskusta-alueelle on laadittu meluselvitystä ja meluntorjuntasuunnitelmaa, josta selviää, minkälaisia teknisiä vaatimuksia Tuusulanväylän varteen tarvittavaan melusteeseen kohdistuu. Esikunnanpuiston varteen tarvitaan 1,5 m korkea meluntorjuntarakenne.

Sitowise on valmistelemassa liikennemeluselvitystä. Alla on ote meluselvityksen päivämelutasoista. Selvityksen mukaan Esikunnanpuiston melusuojuukseksi riittää 1,5 m korkea melukaide kevyen liikenteen väylän vierellä.

Kuva 8 Ote meluselvityskartasta Esikunnanpuiston osalta

Kuva 9 Meluselvitys, esitys melutilanteesta ja melusuojaustarpeesta

Keskustan kehittämishankkeiden esittely

Suunnittelualue sijaitsee Hyrylän keskustassa keskellä kehittyviä kortteleita. Alla olevaan ilmakuvaan on merkitty seuraavilla sivuilla esiteltävien kehittämishankkeiden sijainnit.

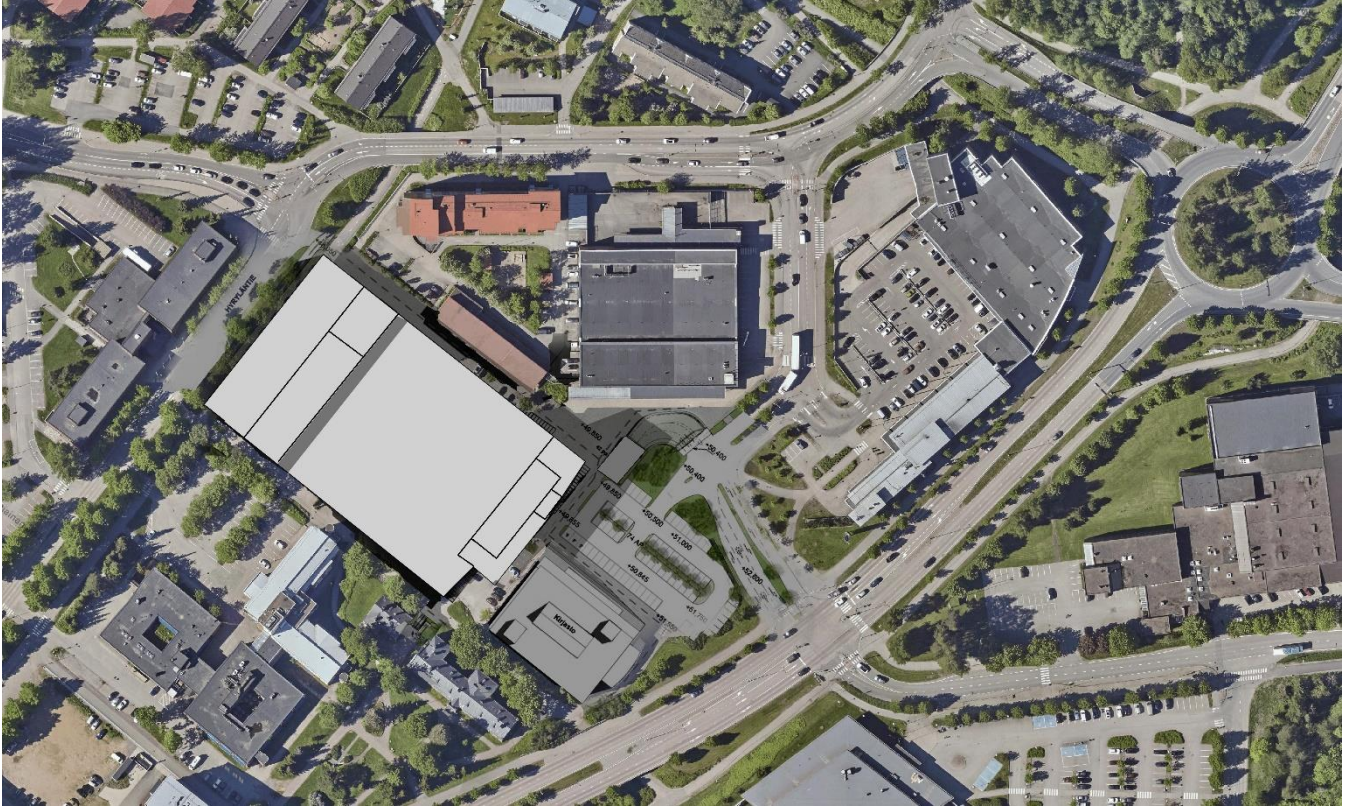

Tuusulanväylän itäpuolen rakentumisesta on tehty esittelyvideo, josta saa mielikuvan tulevasta. Videolla näkyvä aukion käyttöidea ei ole tässä kilpailussa sitova ja huomattava on, että hyvinvointikortteli Varuskunnanaukion pohjoispuolella ainakin tulee toteutumaan videosta poikkeavalla tavalla.

<https://youtu.be/2XoKuiKBEa4?si=pTsDhTBmzgpKlXcf>

Palvelukeskus Särmä

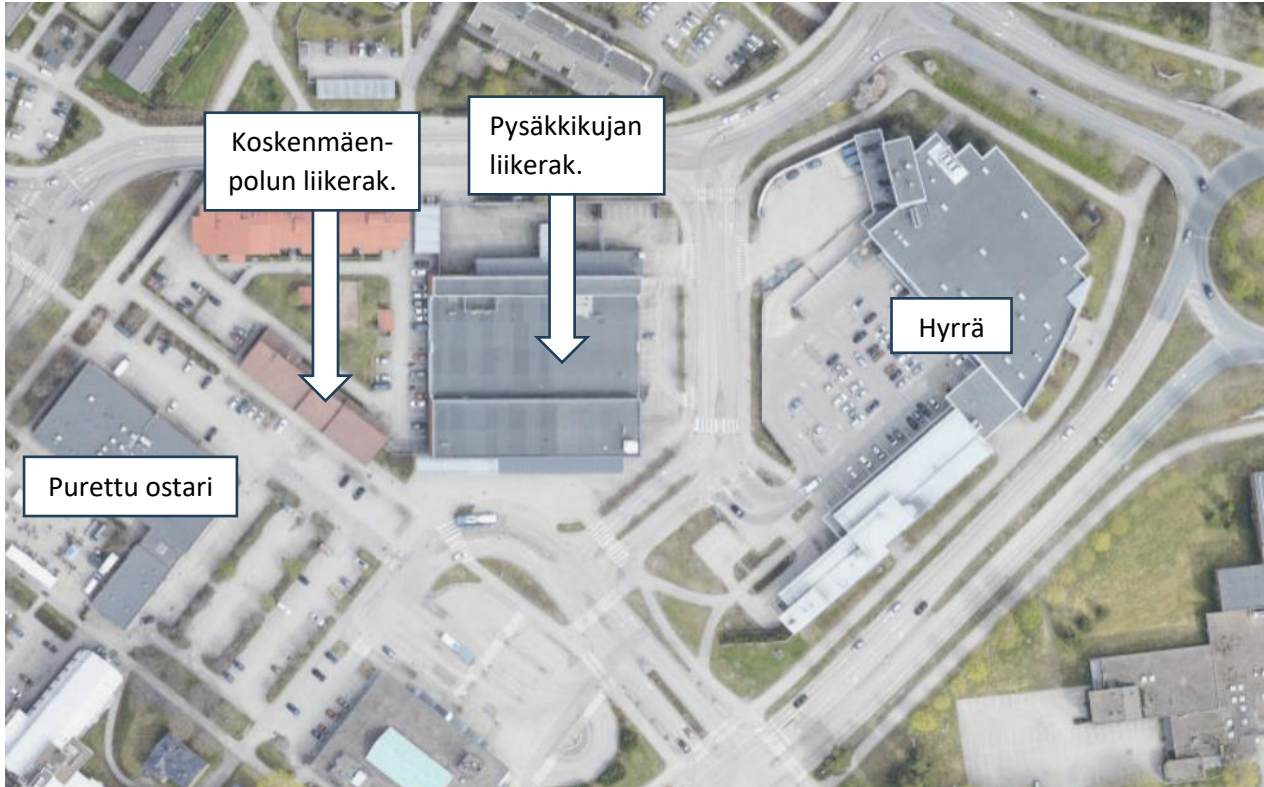
Keskustaan toteutetaan vuosina 2024-2026 palvelukeskus, joka sisältää Prisman, uuden kunnantalon ja pienempiä liiketiloja. Hankkeen kaavaa laadittaessa olleesta [viiteaineistosta](#) saa hyvän kuvan hankkeen sisällöstä. Huomatkaa, että hankkeen hyväksytty asemakaava ei vielä ole lainvoimainen ja siten se ei näy ajantasakaavassa.

Kuva 10 Näkymä
Autoasemankadulta
palvelukeskuksen
suuntaan

K-supermarket Hyrrän laajennus

Kesko Oyj haluaa laajentaa olevaa liikerakennustaan ("Hyrrä"). Laajennus sijoittuu nykyisen päivittäistavarakaupan lounaispuolelle. Tämän laajuus on toistaiseksi vielä päättämättä asemakaavan muutoksen ollessa vielä vireillä. Oletettavasti laajennus tulee olemaan laajuudeltaan merkittävä. Autoliikenne ohjataan kortteliin edelleen Autoasemankadulta.

Pysäkkikujan ja Koskenmäenpolun liikerakennukset

Särmän ja Hyrrän välissä sijaitsee kaksi liikerakennusta. Näistä suurempi Pysäkkikujan varressa on ollut pääasiassa tyhjänä muutamia vuosia. Tilat otetaan syksyllä jälleen käyttöön, kun tiloihin muuttaa päivittäistavarakauppa (Lidl) ja erikoistavarakauppa (Jysk).

Pienempi liikerakennus Koskenmäenpolun varrella on ollut käytössä ja tiloissa on tällä hetkellä pizzeria, kauneusalan liike, autokoulu ja kioski.

Nykyinen sote-asema ja uudet asuinkorttelisuunnitelmat

Hyrylän sote-asema sijaitsee täällä Hyrylängtien ja Esikunnanpolun vierellä. Kun uusi sote-keskus toteutuu Tuusulanväylän itäpuolelle, Varuskunnanaukion pohjoispuolelle kortteliin 5729, puretaan nykyinen sote-asema ja tilalle voidaan toteuttaa uusi keskustakortteli esim. alla olevan kuvan osoittamalla tavalla. Asemakaavan muutoksen laadinta on vielä kesken, joten korttelin ratkaisuihin - esim. rajaukseen voi vielä vaikuttaa mm. tällä maisema-arkkitehtuurikilpailulla.

Kuva 11 Koskensillantien ja Esikunnanpolun kaavamuutoksen alustava luonnos vez.

(c) Arkkitehtitoimisto B&M Oy

Yllä kuvassa näkyy myös suunniteltu Koskensillantien alueen asuinkorttelit ja Koskensillantien pysäköintilaitos. Asukkaita Esikunnanpolun ja Koskensillantien kortteleihin on tulossa noin 1100, asuntoja noin 700 kpl. Kortteleihin suunnitellaan maantasokerrokseen liiketiloja ainakin Tykkimiehenpolun ja Hyrylängtien suuntaan.

Kasarmit

Esikunnanpuiston pohjoispuolella on kaksi vanhaa tiilikasarmia. Näihin rakennukseen tulee sijoittumaan yksityisiä palveluita, kahvila, ravintola, kokous- ja juhlatila, tilat kunnostetaan tulevaan käyttöön. Rakennukset on suojeltu.

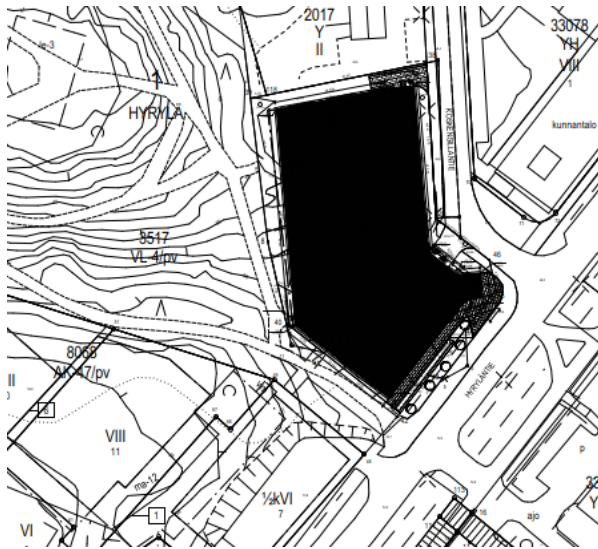
Pääkirjasto ja uudet korttelisuunnitelmat

Pääkirjaston peruskorjausvaihtoehdon lisäksi selvitetään mahdollisuutta siirtää toiminta toiseen kortteliin uudisrakennukseen. Uusi sijainti voisi olla esim. uimahallin kaakkoispuolella olevassa korttelissa, johon rakennetaan uusi hyvinvointikeskus. Mikäli kirjastotoiminta siirretään, voidaan nykyisen kirjaston alue kehittää. Alla on uuden korttelin osalta yksi ratkaisuvaihtoehto, mikä tulee ottaa huomioon tämän maisema-arkkitehtuurikilpailun lähtökohtana. Vanhan kasarmin, uuden keskustakorttelin ja rakennettavan palvelukeskuksen väliin jää kolmion muotoiset ulkotilat.

Kuva 12 Havainnepiirustus pääkirjastokorttelin alueelle suunnitellusta keskustakorttelista

Koskensillantien pysäköintilaitos

Kuva 13 Koskensillantien länsipuolelle tullaan rakentamaan noin 400 autopaikan pysäköintitalo. Pysäköintitalo otetaan käyttöön viimeistään alkuvuodesta 2027.

Kuva 14 Koskensillantien p-talon viitesuunnitelman havainnekuva Hyrylängtieltä. © Arsatek.

Alueella on tällä hetkellä tilapäinen pysäköintialue, joka poistuu käytöstä alueen rakentumisen myötä tulevina vuosina.

Monio

Lukio- ja kulttuuritalo Moniossa toimivat saman katon alla Tuusulan lukio, Tuusulan Opisto, Tuusulan kuvataidekoulu, Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto ja Tuusulan kunnan kulttuuripalvelut. Syksyksi 2023 valmistuneen Monion modernit tilat tarjoavat kaikenikäisille kuntalaisille mahdollisuuden uuden oppimiseen ja monipuolisten kulttuurielämysten kokemiseen.

Monion pihapiirissä, sijaitseva, rakennus 10 on Hyrylän kasarmialueen ainoa säilynyt rakennus alueen ensimmäisestä rakennusvaiheesta vuodelta 1862. Rakennus on kunnan omistuksessa ja tavoitteena on saada se opetus- ja käsityökäyttöön.

Varuskunnanaukion eteläpuoleiset kerrostalohankkeet

Varuskunnanaukion eteläpuoleinen keskustatoimintojen korttelialue mahdollistaa asumisen lisäksi aukion elävyyteen vaikuttavien liiketilojen sijoittamisen maantasokerrokseen.

Makasiinirakennukset Varuskunnanaukion itäpäässä

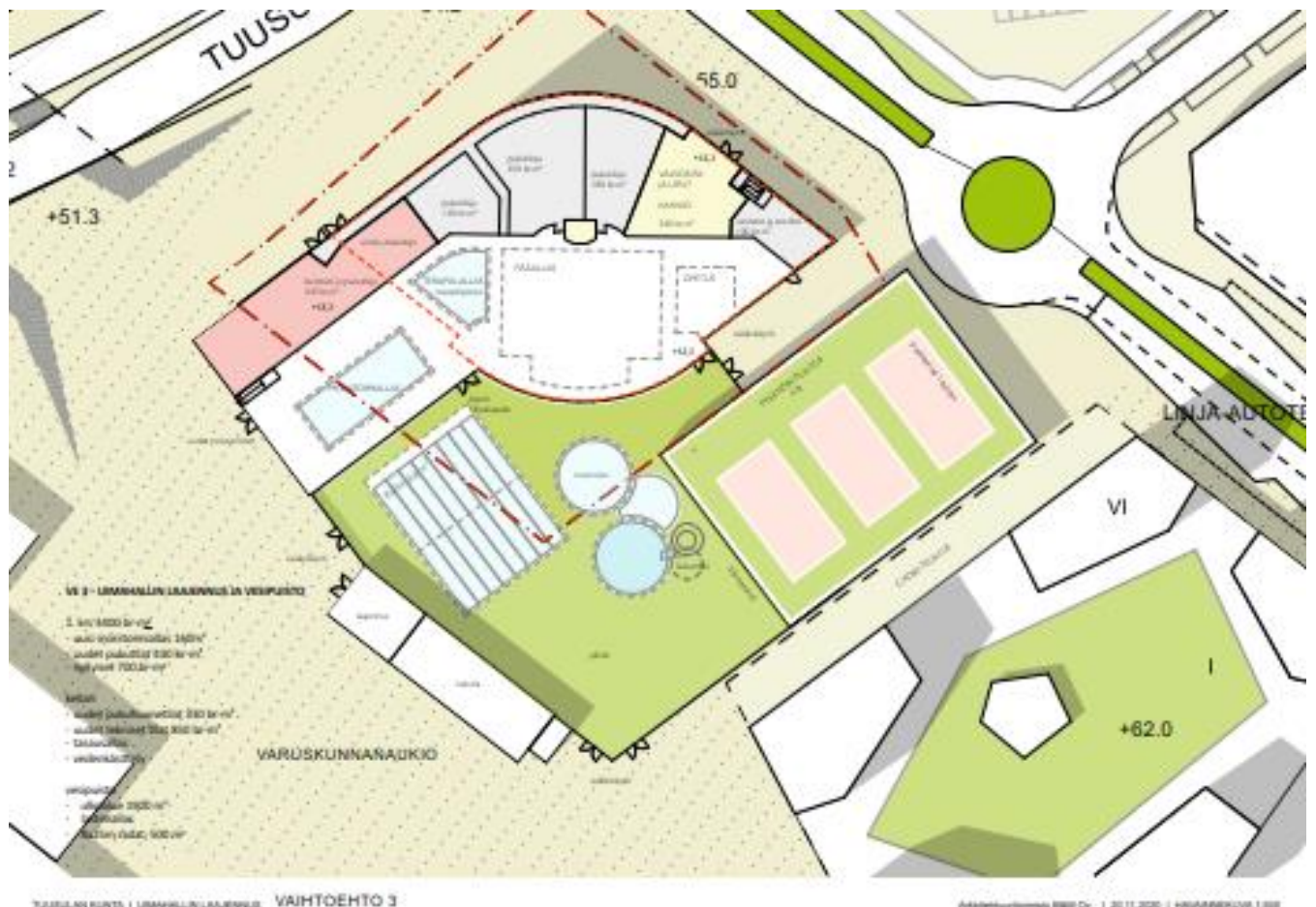
Kasarmialueen toisesta rakennusvaiheesta (1900-1915) peräisin olevat entiset asuin-, talli- ja varistorakennukset ovat yksityisessä omistuksessa. Ne muodostavat kokonaisuuden, joka erityisen hyvin muistuttaa historiallisen varuskunnan keskeisistä toiminnoista ja arkkitehtuurista. Kokonaisuus on kulttuuri- historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemallisesti arvokas. Näistä aukiolle sijoittuvat kaksi rakennusta soveltuisivat erityisen hyvin aukiota elävöittävään käyttöön.

Uimahallin laajennussuunnitelmat

Uimahallin kävijämäärät ennen pandemiaa olivat 220-240K / vuosi. Uimahallissa tarvitaan uudistuvia palveluita ja lisätiloja hyvinvointipalveluiden tuottamiseen - terapia-altaita, muuntoaltaita, uimaratoja ja kuivan tilan liikunta- ja oheistiloja.

Uimahallin todellinen ja ensisijainen kehittämistarve on sisäiltojen, teknisten tilojen kapasiteetin varmistaminen, automaatiotekniikan lisääminen ja oheistilojen lisääminen. Asukasmäärien kasvu lisää em. tarvetta entisestään ja uimahallin laajentaminen voidaan katsoa osaksi hyvinvointilaitosten kehittymistä, avoimen palvelun lisäksi ammatillinen ja ennaltaehkäisevä kuntoutustarve tulee lisääntymään osana uimahallin palvelutuotantoa.

Ehdotuksessa tulee ottaa huomioon uimahallin kehittäminen vaiheittain. Lopputilanteessa uimahallin toiminta voi laajentua nykyiselle aukioalueelle esim. alla olevan ideasuunnitelman esittämällä tavalla. Ideasuunnitelmassa on esitetty uimahallin kaakkoispuolella pysäköintilaitos, jonka katolla on pelialueita. Pysäköintilaitos palvelee uimahallia ja koillispuolelle toteutettavaa sote-keskusta.

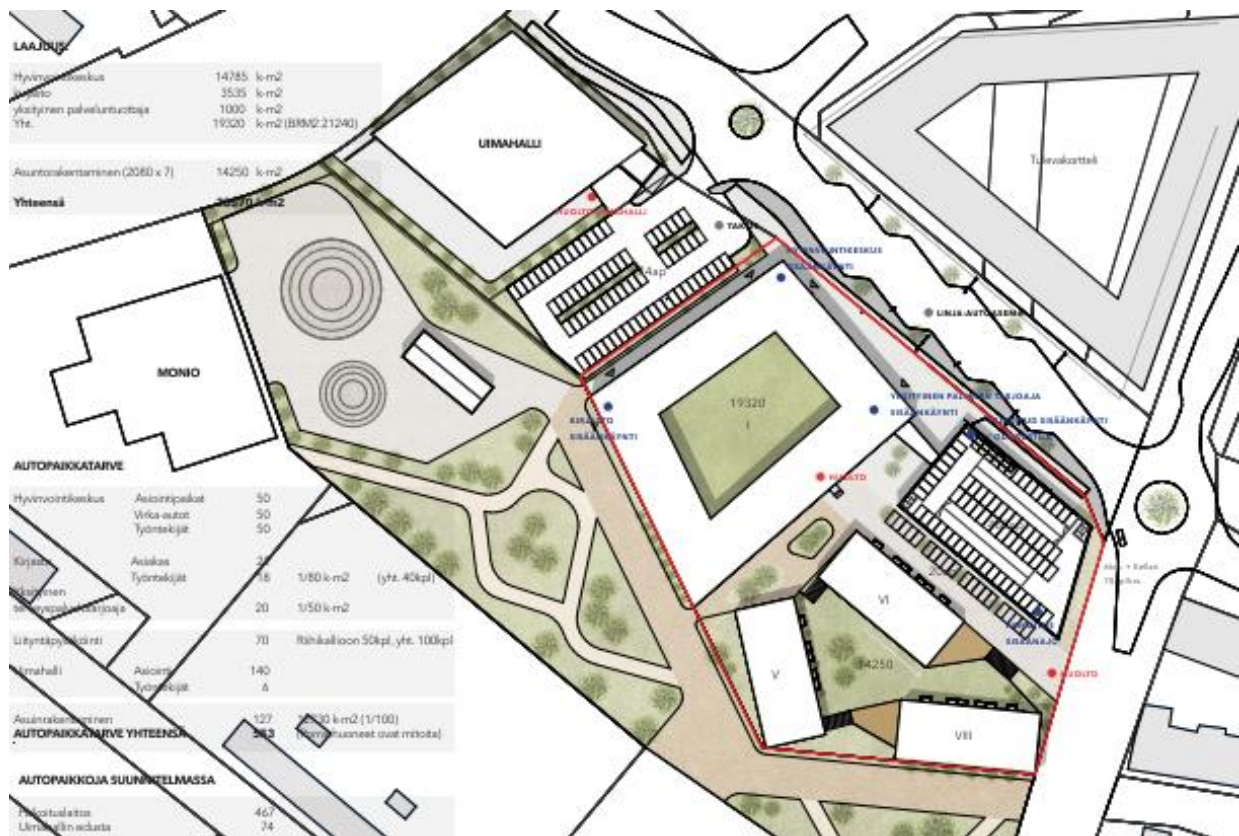

Sote-keskus

Uimahallin kaakkoispuolelle suunnitellaan uutta sote-keskusta. Keskuksen siirtyä useasta sijainnista Keusoten toimintoja. Samaan kortteliin saatetaan sijoittaa myös pääkirjastolle uudet tilat sekä pienempiä toimintoja. Kortteliin sijoittuu myös asuinrakentamista. Alustava korttelinkäyttösuunnitelma alla kuvaa rakentamisen laajuutta Toistaiseksi vielä korttelin rakennusten ja toimintojen sijoittelu korttelissa on määrittelemättä. Todennäköisesti sekä hyvinvointipalveluiden tiloihin että pääkirjastoon suunnitellaan pääsy Rykmentin puistotieltä ja Varuskunnanaukiolta, mikä on hyvä ottaa huomioon Varuskunnanaukion suunnittelussa.

Suunnitelmassa esitetysti poiketen voidaan olettaa, että sote-keskuksen ja uimahallin väliin toteutetaan toinen korttelia palveleva pysäköintilaitos.

Varuskunnanaukion osalta alla olevaa suunnitelmaa ei tule ottaa huomioon omaa ehdotustanne laatiessanne.

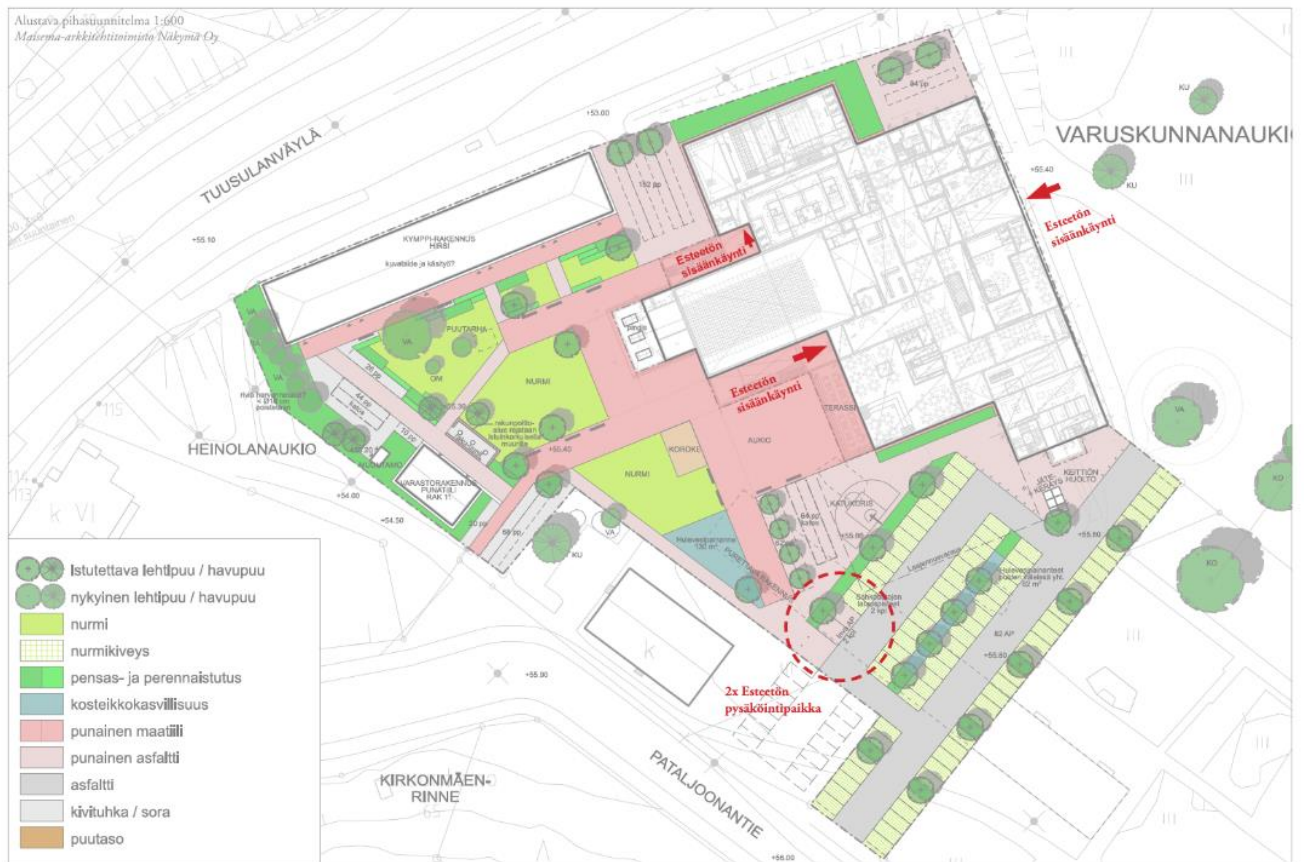
Kuva 15 Hyvinvointikeskuksen korttelin rakentamisen hyvin alustava suunnitelma

Yleiset alueet

Varuskunnanaukiolle toteutetut väliaikaiset rakenteet

Varuskunnanaukiolle jo toteutettuja väliaikaisia rakenteita ovat Monio -rakennuksen väliaikainen kääntöpaikka ja aukion itäreunaan sijoitettu leikkipaikka. Lisäksi aukiolle on sijoitettu väliaikaiseen sijaintipaikkaan taidetta.

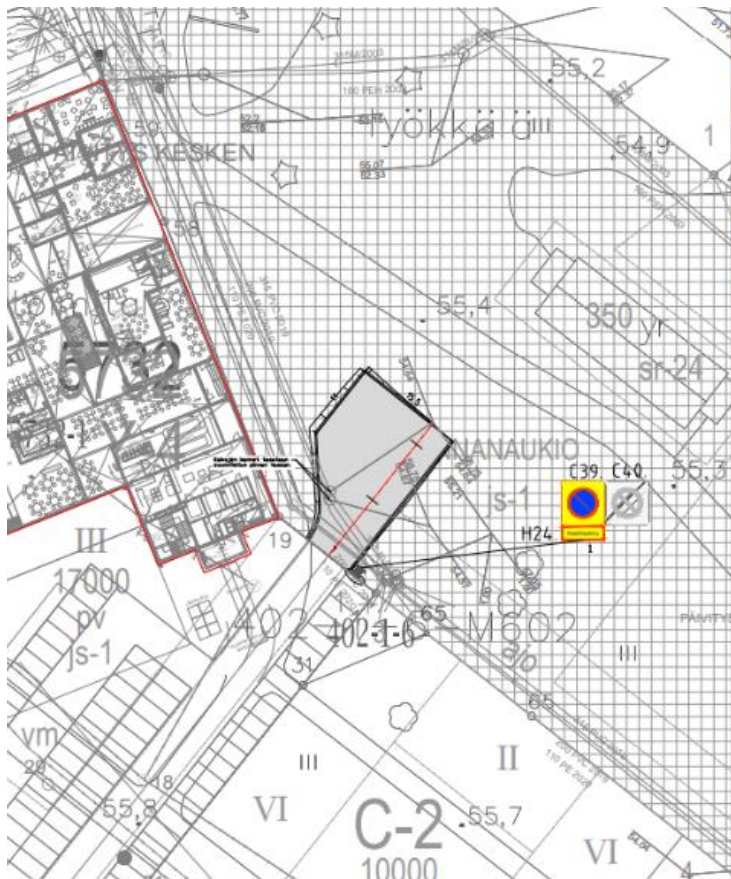
Monio -rakennuksen huoltoajoa varten on toteutettu väliaikainen kääntöpaikka Varuskunnanaukion puolelle. Lopullinen kääntöpaikka ja mahdolliset muut ajoyhteystarpeet Monio -rakennuksen Varuskunnanaukion puoleisille oville tarkentuvat ja tarpeet esitetään ennen työn alkamista. Monion esteettömyyselvityksen mukaan esteettömiä sisäänkäyntejä on toteutettu kolme, joista yksi on Varuskunnanaukion puoleiselta sivulta.

Tuusulan lukio ja monitoimitalo Monio - 10.6.2020 - Aarti Ollila Riisola Arkkitehdit Oy

AOR

Kuva 16 Monion pihasuunnitelma

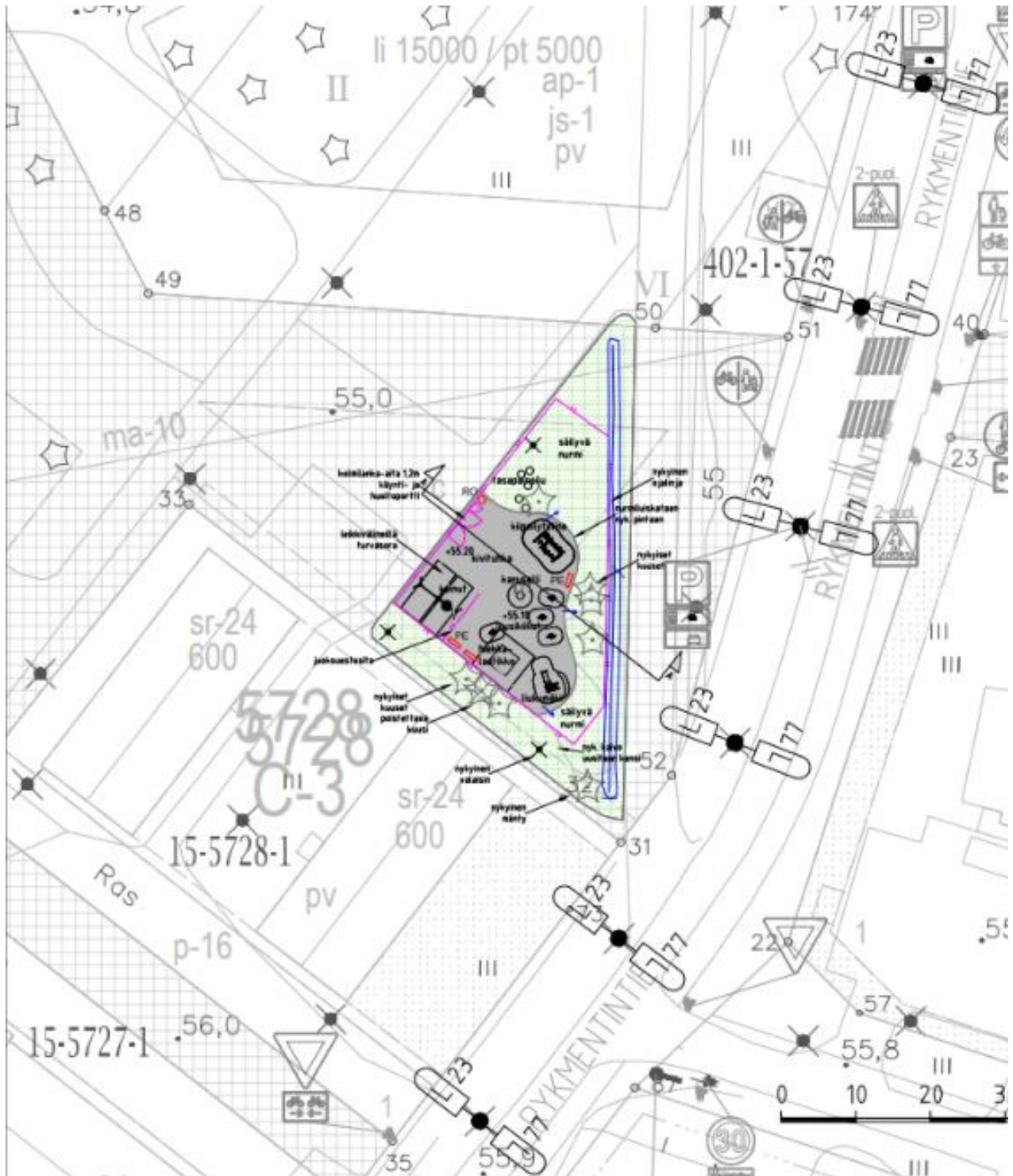

Kuva 17 Varuskunnanaukion puolelle toteutettu väliaikainen kääntöpaikka.

Syksyllä 2023 Rykmentintielle valmistui väliaikainen leikkipaikka läheisen päiväkodin tarpeisiin. Leikkipaikka on käytössä kunnes Rykmentinpuiston kampuksen päiväkoti valmistuu, oletettavasti syksyllä 2025.

Kuva 18 Väliaikaisen leikkipaikan sijainti

Kuva 19 Ote väliaikaisen leikkipaikan asemapiirroksesta

Lisäksi Varuskunnanaukion itälaitaan on väliaikaiselle sijainnille sijoitettu taiteilija Maija Kovarin toteuttama Varuskunnan muistomerkki. Muistomerkki on maantasoon asennettu corten - teräksinen noin 2 x 1,5 metrin kokoinen laatta. Teoksen lopullinen sijainti aukiolla suunnitellaan nyt yleissuunnittelun yhteydessä.

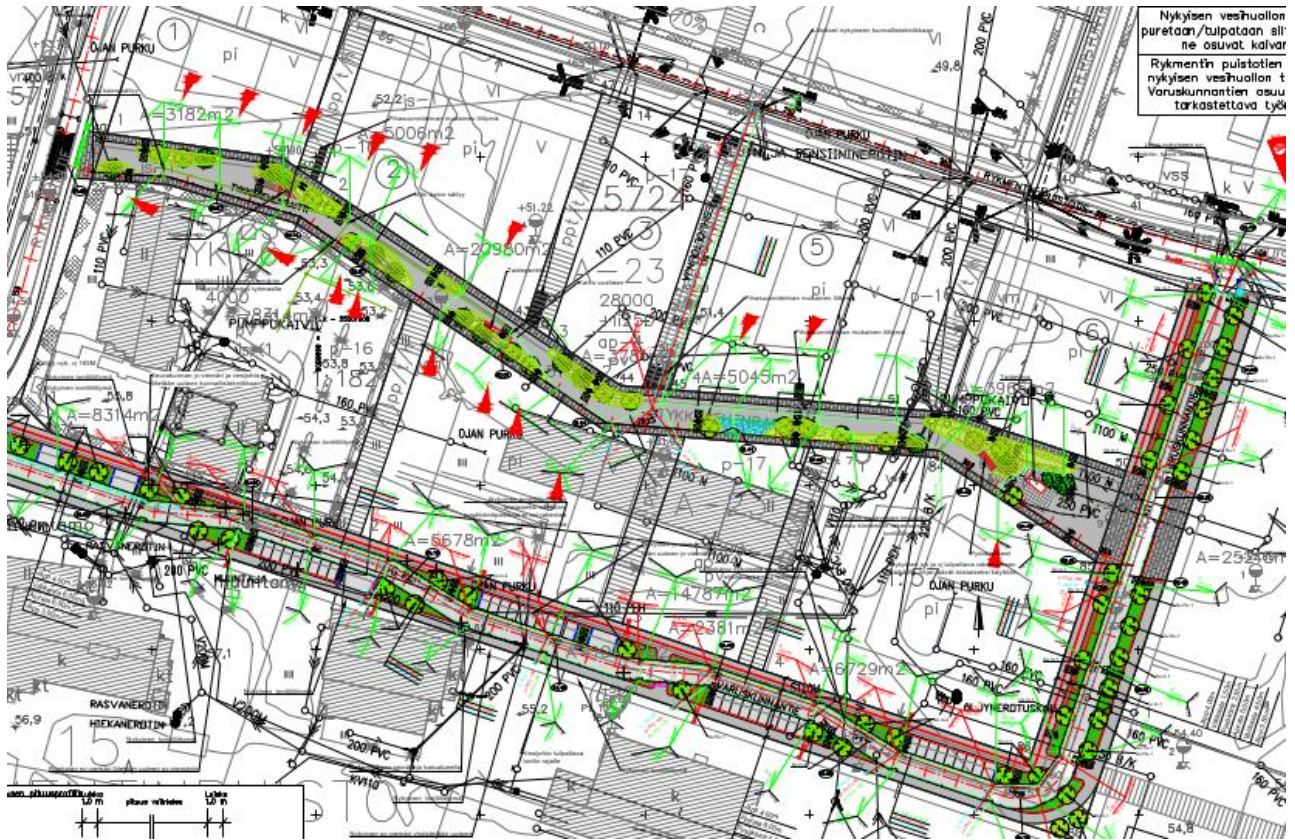
Kuva 20 . Varuskunnan muistomerkin nykyinen sijainti Varuskunnanaukion itälaidassa

Kuva 21 Valokuva Varuskunnan muistomerkestä

Tykkimiehenraitin ja Varuskunnantien kunnallistekniikan RS

Tykkimiehenraitti kuuluu olennaisena jatkumona kevyenliikenteen reittiin Varuskunnanaukiolta itään parhaillaan rakentamisvaiheessa olevalle Rykmentinpuiston yhtenäiskoululle. Tykkimiehenraitin itäpäähän sijoitetaan julkista taidetta ja katu ympäristösuunnittelu tehtiin yhteistyössä taiteilijan kanssa. Tykkimiehenraitin taiteilijaksi valittiin Satu-Minna Suorajarvi ja teos "Pasuuna" kuvastaa ääniaaltojen kulkeutumista Tykkimiehenraitilla. Pasuuna -teos on kiillotettua terästä ja se on suunniteltu niin, että sitä voi käyttää myös penkinä ja sen sisällä voi kiipeillä. Tykkimiehenraitti ja Varuskunnantie rakennetaan valmiiksi oletettavasti syksyyn 2025 mennessä.

Kuva . Ote Tykkimiehenraitin ja Varuskunnantien kunnallistekniikan RS asemapiirustuksesta

Hyrylän uuden linja-autoaseman ja sen ympäristön kunnallistekniikan RS

Tuusulanväylän länsipuolen kehityshankkeiden myötä (uuden palvelukeskuksen rakentuminen) on päätetty siirtää Hyrylän nykyisen linja-autoaseman toiminnot Rykmentinpuiston puolelle. Uutta linja-autoasemaa ja sen ympäristön kunnallistekniikkaa rakennetaan parhaillaan. Samassa yhteydessä rakennetaan väliaikaista pysäköintitilaa uimahallin ja liityntäpysäköinnin tarpeisiin kaavan mukaiselle C-2 -korttelille. Uusi linja-autoasema otetaan käyttöön syksyllä 2024.

Kuva Ote Hyrylän uuden linja-autoaseman ja sen ympäristön katujen RS yleispiirustuksesta

Kevyenliikenteen alikulku Tuusulanväylällä Varuskunnanaukion ja Tykkimiehenpolun välillä

Nykyinen kevyenliikenteen alikulku on vapaalta leveydeltään 6 m ja korkeudeltaan noin 2,8 m. Rykmentinpuiston keskuksen asemakaavassa on mahdollistettu alkukulun leventäminen, jolloin yhteys Tuusulanväylän kahden puolen välillä parantuisi.

Kuva 22 Nykyinen Tuusulanväylän alittava Tykkimiehenpolun alikulku

Esikunnanpuisto, puistosuunnitelma

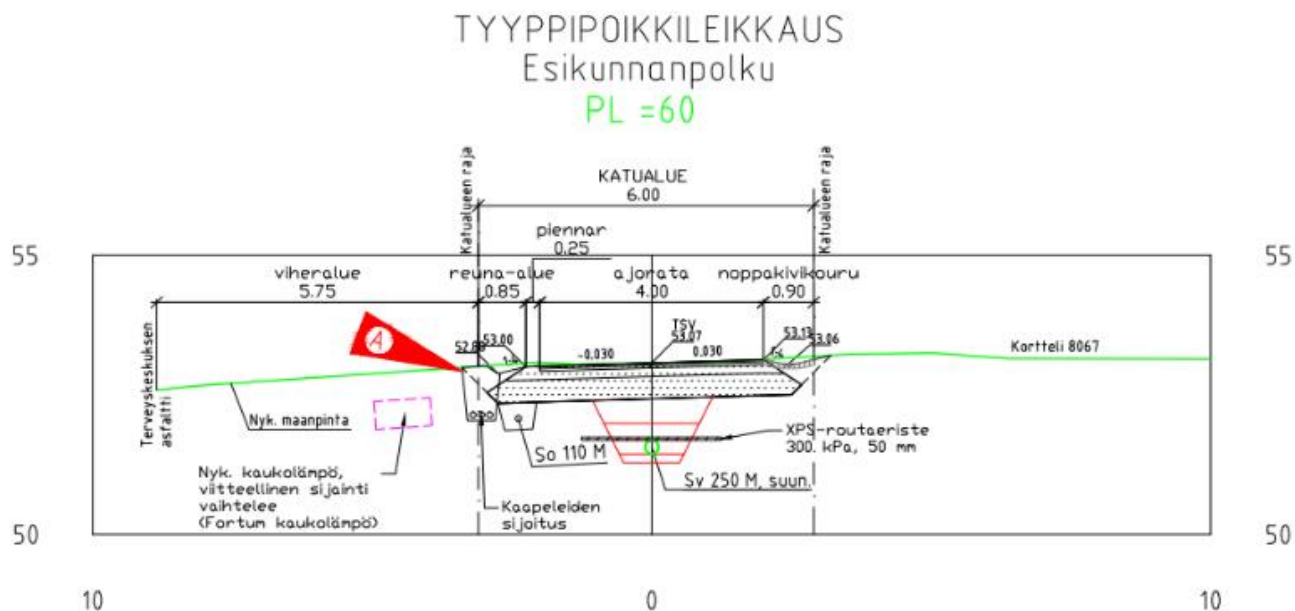
Esikunnanpuiston puistosuunnitelma on vuodelta 1983. Puistossa sijaitsee Aleksis Kiven muistomerkki, jonka ympärillä on suojaavaa kasvillisuutta. Puiston rakenteet ovat vanhoja, mutta koettu toimiviksi. Puiston keskiosan perennapenkki on kunnostettu kesällä 2023.

Kuva 23 Ilmakuva Esikunnanpuistosta

Esikunnanpolku

Esikunnanpolku on kevyelle liikenteelle tarkoitettu yhteys. Katualueen leveys on 6 m ja itse väylän leveys on 4 m. Esikunnanpolku on toteutettu vuonna 2019. Esikunnanpolun katualueella on tarkoitus leventää Hyrylän keskustan jatkokaavoituksen yhteydessä.

Kuva Esikunnanpolun nykyinen tyypipoikkileikkaus

Jokipuisto

Jokipuiston läpi kulkee suosittu ulkoilupolku. Polun reunoilla on pääsääntöisesti luonnontilaista kasvillisuutta, jota hoidetaan tarpeen mukaan raivaamalla, jotta turvallinen liikkuminen ei esty.

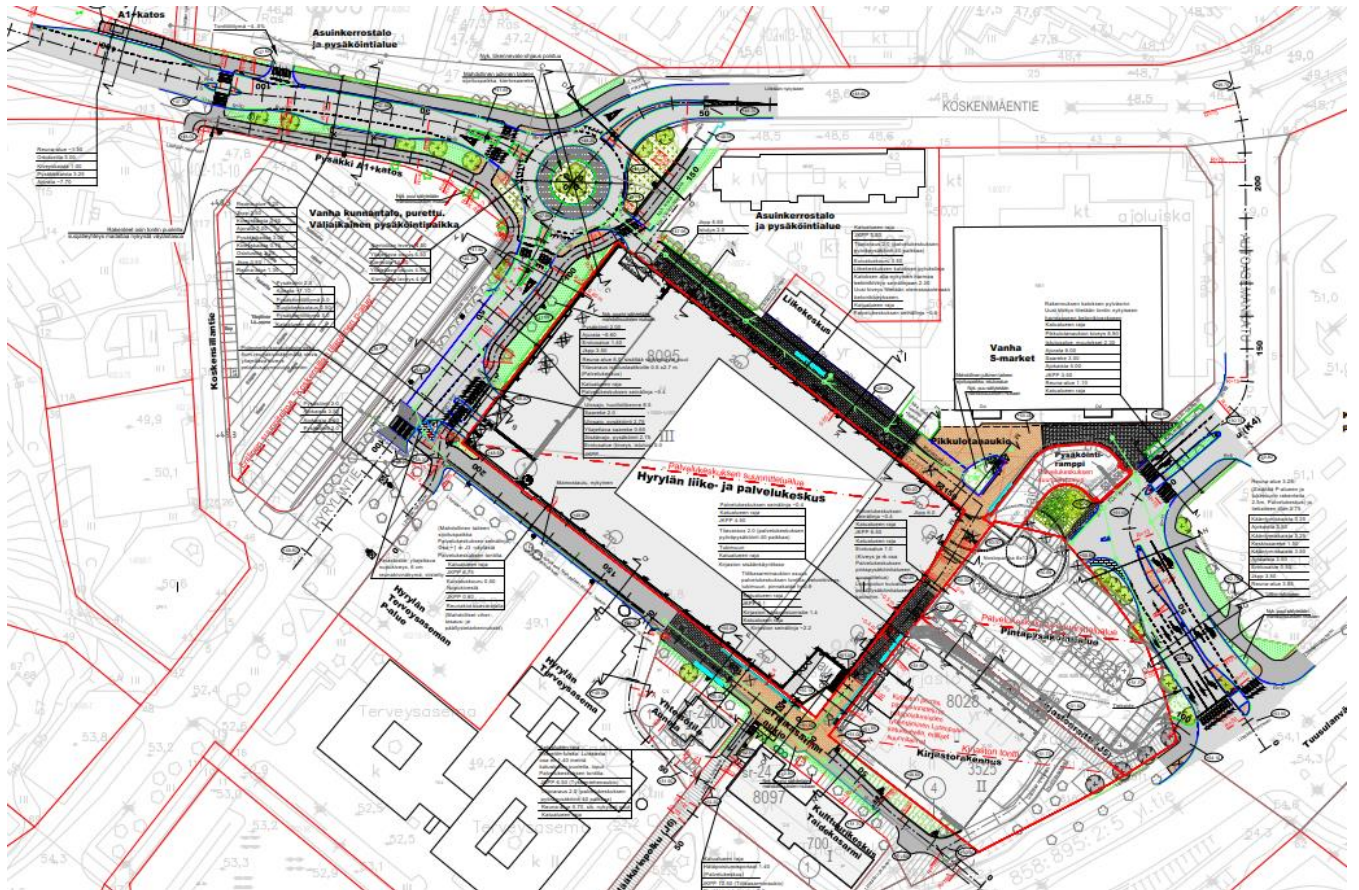
Alueelle on tehty puistosuunnitelma vuonna 2006, joka on oheisaineistossa. Suunnitelma ei ole tässä kilpailussa sitova.

Kuva 24 Vuoden 2006 puistosuunnitelma

Hyrylän palvelukeskusalueen katusuunnitelmaluonnokset

Hyrylän palvelukeskuksen ympäristön katusuunnitelmat ovat luonnosvaiheessa ja ne on tarkoitus hyväksyttää kun asemakaava saa lainvoiman. Koskenmäentien ja Hyrylätien liittymään on suunniteltu kiertoliittymä. Autoasemankadun liittymä on suunniteltu valo-ohjattuna. Autoasemankatu on mitoitettu eteläosaltaan 2+3 -kaistaisena. Hyrylätie voidaan säilyttää nykyisellä ajorataleveydellä.

Kuva 25 Ote palvelukeskusalueen katusuunnitelmaluonnoksesta (A-insinöörit Civil Oy, 30.11.2023)